

Fekete István: **NÁDAS** (részlet)

Láttál-e ezer szárcsafiókat?
Úszó fészket a nagy vízen?
S hallgattad-e ködös hajnalokon
a vándormadár, hogy mit izen?...
És nádi széna volt-e párnád?
Millió béka a muzsikád?
Imbolygó bagoly kedves barátod?
Nyárson sült keszeg a vacsorád?

Fürödtél-e már csendben és fényben,
este, ha lobban a néma tűz,
s a nádas felett átszáll az álom,
s rád sóhajt lágyan a puha fűz?...
Álmod ha őrzi millió nádszál,
és takarja feletted az eget,
neked adja a csillagos békét,
és megcsókolja a szíved

Az Önkormányzat és a koronavírus

Legutóbbi cikkünk azzal fejeződött be, hogy 2020. március 28-án kijárási korlátozásokat vezettek be Magyarországon, később pedig a polgármesterek olyan jogosítványt kaptak, hogy hétvégeente ezeknél a rendelkezéseknél is szigorúbbakat vezethetnek be a településeken. Aller Imre polgármesternek azonban nem kellett ehhez az eszközhöz nyúlni a veszélyhelyzet egyetlen hétvégéjén sem, mert tapasztalataink szerint a helyiek roppant fegyelmezetten betartották a a rendkívüli szabályokat, amit ezúton is szeretnénk megköszönni mindenkinek. Azt pedig elégedetten állapítottuk meg, meg hogy a március 16-án saját kútfőből hozott helyi rendelkezéseinket az idő visszaigazolta, hiszen a később kiadott központi szabályozások és protokollok miatt ezeken csak minimális mértékben kellett változtatnunk.

A hivatalos szervek azonban ahelyett, hogy segítették volna az önkormányzat munkáját, leginkább nem tettek semmit. A védekező eszközök beszerzése is az önkormányzatra hárult, és köszönhetően a helyiek szorgos munkájának, valamint a szociális központ szervező tevékenységének, nagyon sokan így jutottak házi készítésű maszkokhoz. Szeretnénk megköszönni ezúton is mindenkinek, aki a lakosság maszkkal történő ellátásához bármilyen formában hozzájárult, mert szerencsére nagyon sokan voltak ilyenek. Amikor erről a megyei lapban körképet közöltek, Kóny, – ahonét tudomásunk szerint ez a kezdeményezés kiindult, - meg sem említették, ahogy ezt egy helyi lakos felháborodva osztotta meg a facebookon. Ezért az önkormányzat is kötelességének érezte, hogy tiltakozását fejezze ki, és egyéb lehetőség híján facebook-oldalunkon és e hasábokon tudjuk megköszönni a helyi segítők munkáját

A kormány járványügyi intézkedései között szerepelt, hogy súlyadóelvonást jelentettek be, és mostanra egyértelmű lett, hogy ezt a jövő évre is kiterjesztették. Ezért tartjuk különösen sérelmesnek, hogy Gyopáros Alpár országgyűlési képviselő úrnak sikerült közzé adnia az összes településére érdeklődő e-mailt küldeni azzal

kapcsolatban, mennyire érinti hátrányosan a falvakat a gépjárműadó elvonása, kivéve persze Kóny. Aller Imre ez ellen az egyértelmű diszkrimináció ellen nyílt levélben tiltakozott, de Gyopáros Alpár továbbra sem foglalkozik közzé adásával egyik legjelentősebb és eddig egyik legnagyobb összegű súlyadót beszedő településével. A levélre azóta sem érkezett válasz. A közelmúltban jutott tudomásunkra, hogy a képviselő úr több környező településnek lehetőséget biztosított, hogy újfent bemutassák az elvont adóbevételekből keletkezett problémájukat. Mi ebből is kimaradtunk!

A védekezési munka tehát teljes egészében az önkormányzatra hárult, és ebben több, a helyiek egészségének védelme érdekében hozott intézkedés is szerepelt. 2020. április 8-ától a közterületeken álló buszmegállókat, padokat, kerékpár- és hulladékátrolókat, valamint a temetőben lévő eszközöket fertőtleníttük, és ezt a munkát onnantól heti két alkalommal megismételtük. Az idei húsvét is csendesebb volt, mint az eddigiek, a kónyiak megfogadták a „Maradj otthon!” szlogent, így az ünnepi hétvégén sem kellett szigorúbb intézkedéseket bevezetni, vagy közterületeket lezárni.

Mivel nyár elején még úgy lehetett tudni, hogy augusztus 15-ig semmilyen rendezvényt nem lehet tartani, egy másik ünnepi esemény is elmaradt az idén: sajnos a nagyon népszerű Bikafesztivál és Majálist sem tudtuk megtartani. A hangulatot egy kicsit megidézendő, Dömötör Tamás „Kissudi”, és Dömötör Attila a zenés ébresztővel körbejárta a falut. Nagyon reméljük, hogy jövőre mindenkivel együtt, aki idén is ott szeretett volna lenni, már meg tudjuk tartani ezt a népszerű rendezvényt, és mindnyájan együtt szórakozhatunk.

Sajnos a többi megszokott nyári rendezvényünket is lehetetlenné tette a járvány, mivel jelen állás szerint határidő nélkül semmilyen 500 fő feletti rendezvény nem tartható meg, a kónyi események pedig mindig ennél sokkal több érdeklődőt szoktak vonzani. Így a VI. Tánccalfesztivál és 31. Kónyi Falunap is elmaradt, de az ezekre tervezett programok jó részét áttettük jövőre, amikor már remélhetően gond nélkül megtartható lesz. Ezek helyett olyan programokkal készülünk leginkább az EFOP keretében, amelyek a jelenlegi rendelkezések szerint gond nélkül megtarthatóak, mint például a szabadtéri mozi.

Cs G.

Az önkormányzat hírei...

Lapunkban több helyen is foglalkozunk a Covid 19 járvány helyi következményeivel. Azonban a rendkívüli helyzetben sem állt meg az élet az Önkormányzatnál, bár a képviselő-testület nem ülésezhetett, a polgármester a törvények biztosította felhatalmazással élve, de nem visszaélve, a képviselőkkel folyamatosan egyeztetve végezte munkáját. Így nem állt meg a munka, sok pályázatban és fejlesztésben történt előrelépés az elmúlt hónapokban is. Ezekről **Aller Imre** polgármester számolt be.

„A községünk által elnyert Magyar Falu Program pályázatairól a következőkről tudom tájékoztatni a lakosságot: Az Orvosi eszköz (MFP-AEE/2019) pályázat egészségügyi alapellátáshoz kötődően a védőnői szolgálathoz, és a háziorvosi szolgálathoz 2.876.064,-Ft. támogatásból az eszközök beszerzése megtörtént, és ez a folyamat sikeresen lezárult. Az Eszközfejlesztés belterületi közterület karbantartására (MFP-KKE/2019) pályázat keretében 6.617.343,-Ft támogatásból munkagépek, kisebb gépek kerültek beszerzésre: ezek a következők: Stiga gyújtós fűnyíró traktor, 2 db Stihl bozótvégő, tolólapok, szárzúzó, sósószóró, rézsúkasza, billenő pótkocsi. Az eszközöket mindennapi használatban már láthatják a kónyiak.

Az Óvoda udvar (MFP-OUF/2019) pályázat keretében az óvodaudvar, a játszóudvar felújítása, korszerűsítésére nyert 4.944.254,-Ft támogatásból kerítés, valamint gumilappal burkolt játszó felület épült. A Kistelepülések járda építésének, felújításának anyagtámogatására (MFP-BJA/2019) pályázat keretében járda építéséhez szükséges építési anyagokra 4.908.042 forintot nyertünk. Ebből a Béke utca páratlan oldalán járda építésére kerül sor, melyre a kivitelezői árajánlatok versenyztetése megtörtént.

Az Európai Unió által támogatott Vidékfejlesztési Program keretein belül a következő fejlesztést hajtottuk végre: Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése (VP6-7.2.1-7.4.1.2-16) pályázat keretében Rábcakapi község Önkormányzatával konzorciumban 11.521.440,- Ft támogatásból Kóny esetében nagy teljesítményű traktor, gréder, ágaprító került beszerzésre.

Nagy örömeinkre a harmadik alkalommal benyújtott Orvosi rendelők fejlesztése (MFP-HOR/2020) pályázaton 29 999 999,-Ft támogatást nyertünk, ebből az orvosi rendelők kívül és belül teljesen megújul. A felújítás idejére a háziorvosi rendelés a régi orvosi rendelők, a mostani fizioterápia épületébe költözik át. A régi épület felújítását, és orvosi célokra való alkalmassá tételét megkezdte az önkormányzat. Természetesen nagyon örülünk annak, hogy egy igen fontos és évek óta esedékes fejlesztést pályázati támogatással meg tudjuk valósítani, de azért görögtüzeket nem gyűjtanánk! A pályázat megvalósításának két éve alatt lényegében fillérre annyi pénzt vesz el a kormányzat a súlyadó megvonásával, mint amekkora összeget a felújításra kaptunk.

A Magyar Falu Programban immár másodsorra pályáztunk az Önkormányzati tulajdonban lévő út-, hídépítés/felújítás kiírásra, a Köztársaság, a Liszt Ferenc és a Vasvári Pál utcák burkolatának felújítására, ezt azonban elutasították.

Szerencsére még mindig sok helyi fiatal akar Kónyban maradni és ugyancsak sok vidéki szeretne községünkben letelepedni. Ők immár annyian vannak, hogy az eddig kialakított telkek elfogytak,

így új telkek kialakítása vált szükségessé a József Attila utca folytatásában. Az első ütem megkezdődött, mely 8 építési telek kialakítását teszi lehetővé, az ehhez szükséges földterületek megvásárlása megtörtént, jelenleg a földhivatali eljárások (megosztási vázrajzok és a művelési ág változtatás) vannak folyamatban.

Ahogy ezt az eddigi évtizedekben tettük, úgy továbbra is az összes általunk ismert, a falu tényleges fejlődését szolgáló pályázati lehetőséggel élni kívánunk. Ennek keretében a belügyminisztérium által kiírt „Az Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása” pályázatára immár sokadszorra nyújtottuk be igényünket a Rákóczi utca burkolatának felújítására. Bízunk benne, hogy ezúttal támogatásban részesülünk, vagy ha nem, akkor legalább valami jubileumi emlékérmét kapunk a sokadik elutasított pályázat után... Előkészítés alatt vannak a következő Magyar Falu Program pályázatok: „Építési telek kialakítása, közművesítés”, valamint a „Temetői infrastruktúra fejlesztése”.

Ezen kívül önerőből is igyekszünk fejleszteni. A Tornacsarnok egyik öltözőjét és vizesblokkját még a télen felújítottuk, és a képviselő-testület döntése alapján a tanévkezdésre a másik is elkészül. Természetesen látjuk, hogy az 1992-ben átadott és azóta rendkívüli igénybevételnek kitett Tornacsarnok felújítása évek óta esedékes, de az ezzel kapcsolatos pályázatunkat elutasították. Ezért vártuk nagy reményekkel a Magyar Falu Programban az iskolai tornatermek és sportcsarnokok felújítására kiírt pályázatot, azonban a részletek tanulmányozása után láttuk meg, hogy csak a tankerületi központok pályázhatnak a fenntartásukban lévő épületekkel. Kónyban viszont a tornaterem az önkormányzat tulajdonában és fenntartásában van, de a Soproni Tankerületi Központtal kötött megállapodás alapján iskolai időben 8 és 16 óra között kizárólagosan az iskola használja, ingyenesen. Így a környéken Kóny az egyetlen, aki nem tud pályázni a tornaterem felújítására.

Kérdés számunkra, hogy a pályázat kiírója nem tud arról, hogy vannak önkormányzati fenntartásban lévő tornatermek, melyek napi szinten iskolai célokra is szolgálnak, vagy szándékosan lett úgy alakítva, hogy mi ne is pályázhassunk, így megfosztva közel 200 kónyi gyereket attól, hogy a pedagógiai programban meghatározott testnevelési és sport feladatokat egy megújult környezetben végezhesék. Ez azért is furcsa, mert a Magyar Falu Program, Modern Települések Fejlesztéséért felelős kormánybiztosa, egyben választókerületünk országgyűlési képviselője is, így illene ismernie körzete településeinek adottságait.

Cs. G.

„A régiek közül mindenki él-hal a kézilabdáért”

– Varga Sándorné emlékei a kónyi kézilabdáról

Rovatunkban hagyományosan községünk azon lakóit, egyesületeit szándékozunk bemutatni, akik kiemelkedő közösségi tevékenységükkel hozzájárultak falunk mindennapjainak szebbé, hasznosabbá tételéhez, és ezzel kiérdemelték, hogy Kóny Községért Díjjal ismerjük el tevékenységüket. 2008-ban Varga Sándorné Bojnár Ágnes, 2004-ben pedig az általa vezetett helyi kézilabdacsapat kapta meg a kitüntetését.

– A gyermekkor, és az első kézilabdás élmények

Kónyban születtem 1951. január 20-án, és azóta is itt élek. Itt jártam óvodába Magdi óvónénihez, ide jártam iskolába, és már akkor is sokat sportoltam, magasugrásban, atlétikában, futásban is kipróbálhattam magamat. Mikor hetedik voltam, akkor került ide Mészáros tanár úr és akkor kezdődött Kónyban a kézilabda. Az ő legeslegeső kézilabda csapatának lettem tagja, átlövőként, irányítóként. Akkoriban a futballcsapat mellé kellett kézilabda csapatot is nevezni a bajnokságba, és ahova a férficsapat ment futballozni, mi is oda mentünk kézilabdázni. A tész teherautójára felrakták a padokat, és a focistákkal együtt utaztunk játszani mindenhol. Én még salakos pályán kezdtem kézilabdázni, ami akkor a Kossuth utcában volt, Kovács Irén és testvére, Gizi mostani háza mögött. (a Petőfi utcával szemben, a Banneux-i Mária-oszlop mögött. A szerk.) Itt volt egy nagy üres terület, ahol született a kónyi kézilabda. Ez egy fekete salakos, nagyon kezdetleges pálya volt, annyira, hogy mindig, amikor kezdeni akartuk a meccset, előtte körben ki kellett gyomlálni, de mi így is nagy élvezettel játszottunk rajta. Utána lett az iskola előtt a vörös salakos pálya, majd azt bitumenessé alakították. Edzőnk, Mészáros Lajos nagyon szigorú ember, de nagyon jó edző volt, mindig tudta, mit miért akar csinálni. A maga nyersségével együtt egy páratlan ember volt, és mindent, amit elkezdett, azt szívvel-lélekkel csinálta. Akiben pedig csak egy pici tehetséget is látott, azt addig gyötörte, amíg a maximumot ki nem hozta belőle. Így nagyon jó testnevelő tanár volt, és példa lehet mindnyájunk, sportoló és nem sportoló számára egyaránt.

– Sopron, a Sotex játékos

Az általános iskola után Sopronba kerültem mezőgazdasági középiskolába, és folytattam a kézilabdát is a Sotex NBI/B-ben játszó csapatban. Velük körbejárhattam az országot, ami nekem, falusi lánynak nagyon nagy siker és élmény volt. Ha valahova mentünk, Pécs, Békés,

Békés, Békéscsaba, Eger, akkor még napidíjat is fizettek. Én is, mint diák, ugyanúgy megkaptam, mint a felnőttek, ezt az utazáshoz való hozzájárulást. Akkor úgy mondták, hogy valakinek sportállása van, és nekünk az iskola mellett lényegében az volt. Például nem kellett a kollégiumban sem laknunk, hanem a Sotex fizette az albérletünket. Igaz, ez úgy volt, hogy alattunk lévő szinten egy tanárnő lakott, aki azért felügyelt ránk. Ez egy nagyon jó időszak volt az életemnek, annak ellenére, hogy az edzések meg a meccsek miatt nem tudtam minden hétvégén hazajárni, ahogy a többiek. Ez Sopronból egyébként is nehezebb volt, mert oda határhoz tartózkodási engedély kellett, így egy hónapban egyszer, jó esetben kétszer, ha haza tudtam jönni. A kézilabda mellett részt kellett vennem az iskola sportéletében, oklevelet is szereztem, például 100 méteres futásban, váltóban, távolugrásban, magasugrásban. Ezeket a versenyeket az iskolák szervezték, és volt közöttük országos szintű is. Igazából úgy engedett az iskola kézilabdázni a Sotexben, hogyha az iskolai csapatban is játszottam és sportoltam is. De megkövetelték a tanulást is az iskolában, azt mondták: ha a tanulmányi eredmény rovására megy a sport, akkor azonnal vége. Így ösztönöztek bennünket a tanulásra, hogy azt azért ne hanyagoljuk el.

– Hazatérés, újra a kónyi sportban

Akkoriban nem úgy működött, hogy ott maradhattam volna Sopronban, és a kézilabdából éljek. Mi négyen voltunk testvérek, Ili, Sanyi, Feri és én. Mire elvégeztem az iskolát, indult iskolába a következő, így nekem el kellett mennem dolgozni ahhoz, hogy támogatassam a kisebbet. Csornára is, – ahol akkor NBI-es csapat volt, – hívtak ugyan, ki is jöttem értem, de a szüleim nem engedtek, mert kellett a fizetésem a családi kasszába. Igaz, kaptam volna sportállást is, de kevesebb fizetést, mint amennyiért amúgy elmentem dolgozni. Potyondi Antal, a csornai szövetséget főkönyvelője támogatta az ottani csapatot, és nagyon akarták, hogy hozzájuk menjek, de erről le kellett mondanom.

– Hazatérés, újra a kónyi sportban

Mikor befejeztem az iskolát és hazajöttem, Kóny csapata éppen akkor játszott osztályozó meccseket, hogy feljusson a megyei I-be. Ez igen nagy szó volt. A Szannal játszottunk, - ezt sosem felejttem el - akkor a Lali (Mészáros Lajos) megkeresett, hogy - mivel úgys itthon vagyok, meg amúgy sem kézilabdázok sehoh, - nem jönnék-e vissza a csapathoz? Mondtam, hogy visszajövök, legalábbis addig, amíg segíthetem őket abban, hogy följussanak. Fel is jutottunk, pedig akkor a szanyiak nagyon készültek arra, hogy ők mehessenek a magasabb osztályba. Emlékszem, elindult a meccs, és dobtam egy gólt, dobtam még egyet, mire mondta a szanyi edző: „A négyesre két ember álljon rá!” Azok rám is álltak, én viszont, bár nem akarom annyira dicsérni magam, nagyon ügyes voltam, úgyhogy ilyen körülmények között is dobtam kettőt. Az edző megint szólt a csapatnak: „Az a három középső semerre se lépjen, csak a négyest figyelje!” Ekkor már nem bírtam tovább, kiszóltam neki: „Ha még dobok kettőt, akkor az egész csapat rajtam lesz!” Így aztán meg is vertük Szanyt, és bár eredetileg csak ebben akartam segíteni a csapatot, mégis itt ragadtam.

Egy igen jó társam, akivel már Sopronban is együtt játszottunk, Böcskey Sári is eljött velem játszani, és végül jó kis csapat alakult ki itt Kónyban. Akkoriban a nagy ellenfelek a győri csapatok voltak, például a Textiles, a Richards, és az ETO-nak meg a Csornának is volt egy alacsonyabb szintű csapata. A nevéből is látható, hogy különböző nagyvállalatok tartották fenn ezeket a kézilabdacsapatokat, és mai nyelven szólva ők már hivatásosak voltak, hiszen fizetést kaptak, nyilván úgy, hogy volt sportállásuk is. Kézilabdáztak, közben meg valahova eldugaszták őket a gyárakba, mert ott elfértek. Emlékezetes meccs volt az egyik ilyen csapat, a Richards ellen is, mikor rettenetesen ellenünk fújtak a bírók. Akármit csináltunk, szívünket-lelkünket kitettük, mégis ellenünk voltak. A meccs végén hozták oda a jegyzőkönyvet és odaadták Lalinak, hogy írja alá. Erre ő fogta magát, beleköpött, összezsápta, visszaadta és annyit mondott: „Ennyit értetek ma!”

Ezen kívül egyébként tényleg nagyon jó társaság volt a kézilabdásoké, akárhová mentünk, mindenhol barátokat szereztünk, és nagyon szerettek bennünket. Sokfelé jártunk akkoriban, mindig Muzsai Ernő bácsi vitt minket a tészes Zsukkal. Mikor idekerültem az ÁFÉSZ-hoz, sportolni is tudtam a munka

mellett. Itt először a kereskedelmi osztályon dolgoztam, aztán átkerültem a munkaügyre, és egészen sokáig, 12-14 évig itt maradtam. Le is érettségiztem Csornán a Hunyadiában, majd később elvégeztem a felsőfokú bér- és munkaügyi tanfolyamot, amivel aztán dolgozhattam ebben a szakmában. Közben férjhez mentem a szintén könyvi születésű Varga Sándorhoz, és két fiunk született Zoltán és Sándor. Mikor a gyerekek nagyobbak lettek, Győrbe mentem dolgozni, mert itt azért a pénz nem volt túl sok. A GYÁÉV-nak volt egy leányvállalata, ott voltam bér- és munkaügyes. Ezt követően a csopaki Hotel Piroskában lettem üzletvezető helyettes. Egy műtét után lerokkantisítottak, majd elértem a nyugdíjkorhatárt, és azóta a nyugdíjas éveimet töltöm.

– A 80-as évektől újra a sportban

Az első kézilabdás időszak az életemben 1971-ig tartott, aztán a két fiam születése után egy időre kiestem ebből a körforgásból. Nem sokkal később a megyei I osztály, meg a könyvi kézilabdacsapat is megszűnt. Akkor már nem kellett menni a futballistákkal sem, így aztán leült az egész rendszer. Nekünk viszont egy idő után hiányzott, és a 80-as évek közepén felmerült bennünk, hogy újrainduljon a kézilabda, és akkor álltunk össze mi magunk a régiék. Ebből aztán az lett, hogy folyton jöttek hozzánk az újak, a fiatalabbak. Meg is kértük Lalit, hogy induljunk el egy bajnokságban. Eleinte nem is igazán volt bajnokság, csak tudtuk, melyik faluban van kézilabdacsapat, és el-ementünk játszani.

A 90-es évek közepén már Lali nem akarta tovább csinálni, mi viszont nem szerettük volna, hogy széjjel menjen a csapat, úgyhogy én lettem az edző a munka mellett, mert 7-től 4-ig dolgoztam, aztán délután, estefelé edzhattünk. Mikor a tornacsarnok elkészült, és oda tudtunk menni, az nagy segítség volt. Aztán híre ment annak, hogy itt vannak jó kis csapatok, játszanak is egymás ellen. Megkerestek Győrből a kézilabda szövetségtől, hogy szervezzük össze azokat, akik addig is játszottak, és indítsunk egy megyei 2-es bajnokságot. Megye 1 volt akkoriban is, de ott nem akartunk indulni, mert ahhoz azért amatőrök voltunk, meg sok

volt a fiatal. Ez a csapat aztán 15-16 évig együtt volt és nagyon ügyes játékosok jöttek, többek között Rigó Roberta, Göncz Marietta, Horváth Petra. Elkezdtünk velük játszani, és minden évben sikerült is érmet nyernünk. Ráadásul ezt az eredményt 14-16 csapatos bajnokságokban sikerült elérni.

Rengeteg barátot szereztünk ekkor is, még Répcelak is idekérte magát, pedig ők másik megyéhez tartoztak. Azt mondták, annyira szeretik a játékosokat, meg az itteni embereket, hogy velünk szeretnének játszani. Kisbér, Tata, Ács, ezek a csapatok már egyfeljebb, a megyei 1-ben játszottak, de amikor rendeztek tornákat, kupameccseket, mindig hívtak minket. Jók is voltunk, meg szerettek is bennünket, így sok ilyen helyre elmentünk. A szövetségben is értékelték a munkánkat, bárhova is mentek a tisztségviselőik, mindenhol felhozták: a ti megyétekben, járásotokban, körzetetekben van ilyen, mint Kónyban és a környéken? Mert országosan sem igen akadt olyan, hogy amatőr csapatok így szerveződjenek. Ekkoriban már a testnevelőtanárok annyira nem álltak mellettünk, mint annak idején Lali, a fiatalokat a tornákra már Büki Judit és én vittük. Aztán Kajos László tornatanár támogatni kezdett minket. Számtalanszor odajött azzal, hogy van egy-két ügyes lány, hadd jöjjenek hozzátok, hadd edződjének, tegyem be a csapatba őket!

Most viszont már nem is hallani, hogy iskolai szinten lenne valami kézilabda, pedig azt ott kellene elkezdni.

– Végleges visszavonulás

Ez a munka elég nagy elfoglaltság volt nekem, hiszen edzésterveket kellett készíteni, pénteken edzések, szombaton meccsek, így végül is az egész hétvége eltelt ezzel. Aztán a szervezések, egyebek, szóval volt vele dolog rendszeresen. Bele lehetett ebbe fáradni, és ahogy az évek teltek, egyre terhesebb lett számomra. Úgyhogy 4 éve aztán azt mondtam: én leköszönök, mert úgy érzem, nekem most már sok ez az egész. Akkor átadtam a fiatalabbaknak a stafétát, de hát úgy látszik, hogy nem nagyon vitték tovább, mert bánatomra megszűnt a kézilabda Kónyban. Végül is akkor kellett volna úgy újra kezdeni az egészet, mint amikor én indultam, és bevinni a fiatalokat. Aztán nem törődni azzal, hogy sokszor kikapnak, vagy akármi történik, mert egy idő után felnőttek volna a feladathoz. Csak hát ők azt mondták: mindig kikapnak, inkább nem csinálják. A hozzáállásuk sem volt már olyan, mint régen, ha például szóltam nekik valamit, akkor csak legyintettek és otthagytak. Még a kezdet kezdetén el-ementem velük, tartottam bennük a lelket, de aztán láttam, hogy ennek nincs sok értelme. Pedig Kónynak lehetne egy csapata, és nem is panaszkodhattunk, mert az önkormányzat mindent megadott, hogy sikeresek legyünk. Meg tudtuk venni a felszereléseket, el tudtunk utazni, megkaptuk a tornacsarnokot, ennél többet nem is kívánhattunk. A régiék közül – ezt a Mészáros Lajos emléktornákon is lehet látni – még mindenki él-hal a kézilabdáért. De nekünk a férjemmel már csak az maradt, hogy bérletünk van évek hosszú sora óta, és eljárnak az ETO női kézilabda csapatának a meccseire. Most mentünk volna a Final Fourra is, de a vírushelyzet miatt az sajnos elmaradt. De kézilabda iránti rajongásunkat már csak itt tudjuk kiélni...

Csikai Gábor

Irodalmi arcképvázlatok

Rovatunkban kerek évfordulókra emlékezve, vagy aktualitásuk miatt nagy költőinket, íróinkat, politikusainkat idézzük meg. Most gróf Széchenyi Istvánra az íróra, politikusra, a reformkor egyik legnagyobb gondolkodójára emlékezünk tragikus halálának 160. évfordulóján.

Gróf Széchenyi István (1791-1860) Bécsben született 1791. szeptember 21-én. A Széchenyi család a legtehetősebb magyar főúri családok egyike. Édesapja gróf Széchenyi Ferenc a Magyar Nemzeti Múzeum alapítója rokonszenvezett a felvilágosodás eszméivel, a Martinovics-mozgalom vérbefojtása után azonban teljesen vallásos buzgóságba merült. Édesanyja tolnai Festetics Julianna grófnő, gróf Festetics Pál lánya, aki első férje Széchenyi József 1775. november 20-án bekövetkezett halála után, 1777. augusztus 27-én pápai engedéllyel annak testvéréhez Ferenchez ment feleségül. A házasságukból hat gyermek született, közülük három fiú és két leánygyermek érte el a felnőttkort, köztük István volt a legfiatalabb.

Széchenyi gyermekkorát Nagycenken és Bécsben töltötte. A család körében a magyar nyelv volt az uralkodó, a gyermekek nevelése is magyar szellemben történt. Nevelői között találjuk Révai Miklóst, a magyar nyelvészet egyetemi tanárát, de gyermekkorában a kis Széchenyi többet találkozott a német nyelvvel, kevesebbet a magyarral. Ennek megfelelően németül anyanyelvi szinten, magyarul gyengébben beszélt, majd osztrák katonatiszti iskolába kerülve magyar tudása lassan elhalványodott. Naplóját egész életében németül írta, ritkán magyar bejegyzésekkel. Családnévét saját maga kezdte apjától eltérően Széchenyi helyett Széchenyinek írni (Wikipédia: Széchenyi István).

Apja akarata szerint 17 éves korában (más források szerint 18 évesen) katona lett. Kitüntette magát a Napóleon elleni hadjáratban, részt vett a híres győri csatában, több elismerő kitüntetésben részesült. Katonatiszti – főhadnagyi – szolgálata mellett szabadidejét főleg önképzésre, és utazásokra fordította. Érdeklődött a meginduló magyar irodalom iránt, a világirodalom nagyjai közül Shakespeare, Byron és Schiller költészete hatott rá. Wesselényi Miklós gróf társaságában 1822-ben nyugat-európai és angliai útjuk során a külföldi lótenyésztést tanulmányozza, 1825-ben Esterházy Pál herceggel, X. Károly koronázási ünnepélye alkalmával

a XIV. Lajos megrendelésére épített Canal du Midi (csatorna Franciaország déli részén, a Garonne folyót köti össze a Földközi tengerrel.) ragadta meg a figyelmét, s keltette fel benne a Duna és Tisza-szabályozás gondolatát. Dél-Franciaországban és Itáliában a selyemhernyó tenyésztéséről és az eperfák ültetéséről (akkori kifejezéssel szederfa-tenyésztésről) gyűjtött adatokat. Így érlelődik meg benne fokozatosan a reformok gondolata, és lesz a reformkori átalakulás magyar programjának első megfogalmazója.

Az 1825-27 évi pozsonyi országgyűlésen lép a politikai nyilvánosság elé. Széchenyi egy magyar tudományos társaság megalapítására (később a 40-es évektől Magyar Tudományos Akadémia) egy évi jövedelmének (60 000 „renes forint”) 6%-os kamatát ajánlja fel, évi 3600 Ft-ot... (Lőrinc László: Hol és hogyan kínálta fel jövedelmét Széchenyi az Akadémiára.) Az országgyűlés idejére esik javaslatára a Nemzeti Kaszinó (1827) létrehozása, amit Széchenyi a politikai, gazdasági és társadalmi kérdések megvitatása, az összetartás erősítése és némileg saját eszméi terjesztése céljából alapított. Az országgyűlésen többször felszólal, valahányszor a magyar nyelv, a szabadság, a vallási türelem kérdése került szóba. Nem riasztotta vissza ettől az elnöklő nádor sem, aki többször „rendre” utasította. 1826. február 15-én 17 évi szolgálat után Széchenyi kérte elbocsátását a katonaság kötelékéből.

Eszméi terjesztésének eszközéül választja Széchenyi a sajtót is. 1828-ban jelenik meg e téren alapvető röpirata a Lovakrul, melyben eddig szerzett tapasztalatai alapján a lótenyésztés nemzetgazdasági fontosságát

fejtegeti, valamint a hazai lótenyésztés elmaradottságát és annak okait ismerteti. 1830-ban teszi közzé a Hitel című munkáját. Államgazdasági irodalmunk e kiemelkedő alkotása – benne épít az akkori modern közgazdasági elméletekre – s melyet „Honunk szebb lelkű asszonyainak” ajánlott, sorra veszi a mezőgazdaság, és a kereskedelem égetően fontos kérdéseit. Lényeges megállapításokat tesz a hitelképtelenségről, mely pénzbeli összekötéseink hibás elrendeléséből adódik, s a hitel híját egyben minden erkölcsi romlottság és lelki aljasodás egyik fő okának tartja. A hitel problémaköréhez köti a polgári erényt, mely szerinte a kötelességek teljesítésének kútfője. Itt fogalmazza meg, „A tudományos emberfő mennyisége a nemzet igazi hatalma” alapelvét. Szállóigévé vált sorai: „Nem nézek én, megvallom, annyit hátra, mint sok hazámfia, hanem inkább előre; nincs annyi gondom tudni, valaha mik voltunk és inkább átnézni, idővel mik lehetünk, s mik leendünk.” A cél eléréséhez az önismeretnek használása, a felvilágosító elemzés (opozíció), a mindenoldalú vizsgálat szükséges... „Tőlünk függ minden, csak akarjunk, s nem lelki, testi, s országébéli javaink dicsérete emelheti fel hazánkat, hanem hátramaradásaink s hibáink nagylelkű elismerése, s azoknak férfias orvoslása.”

Széchenyi mélyreható reformokat javasol, de a nagybirtokosok kezdeményezésével, s a kormány beleegyezésével. Ezek a törvény előtti egyenlőség, a közös teherviselés, az áruforgalom szabadabbá tétele. A reformok jobbgáznak és urának egyaránt hasznára lennének. Széchenyi második nagy műve a Világ, (1831) válasz Desseffy József Taglatat című bírálatára. A Hitel védelmére írta s annak beismerésére is akarta bírni nemzetét, hogy mindenben elmaradásban van, hogy Buda és Pest egyesítése Magyarország fejlődéséhez okvetlenül szükséges, hogy a nemzet haladása a királyságot is erősíti... Művében meggyőző bizonyítékokkal védi a megtámadott egyesületeket, a kaszinót, és a pesti lóversenyt. A Világot a harmadik műve a Stádium (1833) követte, melyben 12 törvényjavaslatban foglalja össze, az ország átalakításának legfontosabb teendőit. A cenzúra nem engedélyezte kinyomtatását, külföldön (Lipcsében) jelent meg, példányait úgy csempészték be az országba.

E művek írásával egy időben Széchenyi hatalmas gyakorlati munkába kezd: gyár-alapító társaságot szervez, elkezd a Lánchíd építésének akcióját, tárgyal a Vaskapu sza-

bályozásáról, megindítja a dunai gőzhajózást, ír az állandó pesti színház ügyében, Hunnia (1836) című művében pedig a magyar hivatalos nyelvvé tétele mellett érvel. Esméi mindinkább behatolnak az irodalomba, Kisfaludy Károlyt az Auróra kör vezető költőjét szemeli ki megindítandó lapja, a Jelenkor szerkesztőjéül. Gyakran látja vendégül a kor íróit, költőit, ilyenkor felesége Seilern Crescence (özvegy gróf Zichy Károlyné, akit 1836-ban vett nőül Széchenyi) és annak első házasságából született leánya, magyar költeményeket szavaltak. Felesége igazi társa, támogatója lett Széchenyinek, minden közéleti tetteiben. Házasságukból három gyermek született, két fiú Béla és Ödön, és lányok Julianna aki csak két hetet élt. Megjegyezzük, hogy Széchenyi 11 éven át hevesen udvarolt a grófnőnek, - melyről a férj is tudott – a bécsi társasági élet beszédtemája lett kapcsolatuk, azonban – a grófnőnek köszönhetően – plátói maradt. E szerelem, az imponálás szándéka nagy hatással volt Széchenyi közéleti tetteire... „Tudnod kell, hogy csak rád gondolok, lelkemet irántad való szerelmem tölti el, minden pillanatot neked szentelek, és ami jót csak kezdek, és teszek, mind a te Műved.” írja Crescence-nek. Széchenyi bevallása szerint az iránta való szerelem motiválta a Tudományos Akadémiára tett anyagi felajánlását is.

Széchenyi folytatja újításait 1836-37 táján cenki palotájában vízöblítéses angol vécéket és folyóvizes fürdőszobákat alakított ki, saját tervei szerint, – levéltári adatok bizonyítják, hogy elsőként a Habsburg birodalomban –. 1836-39-ben további tevékenysége a Duna-szabályozás, a lóverseny és a Lánchíd ügye között oszlott meg. Az állandó híd építését (szavai szerint „a Dunától kettészakított hazas szívének összeforrasztását”) Széchenyi István gróf szorgalmazta legjobban, aki az egységes Budapestet képzelte el a modern Magyarország fővárosaként. A „legnagyobb

magyart” személyes okok is készítették a Híd-egylet 1832. évi megalapítására: 1820 telén, amikor apja temetésére igyekezett, a jégzajlás miatt nem tudott átkelni a folyón és egy hétig volt kénytelen Pesten vesztegelni. A megvalósítás azonban egyre késett, viták folytak arról, hogy boltozott kőhidat, avagy kevés pillérű függesztett lánchidat építsenek-e, a hatóságok pedig attól tartottak, hogy a hídpillérek növelik az áradások és jégzajlások veszélyét. A Lánchíd építésére vonatkozó szerződést az országos bizottság – aminek Széchenyi volt a legtevékenyebb tagja - 1839-ben kötötte meg. Építése a szerződés május 14-i szentesítése után kezdődhetett el, s 10 éven keresztül folyt. A szabadságharc alatt 1849 tavaszán egyik pillérét ágyútalálat érte, november 20-án mégis sikerült a forgalomnak átadni. Széchenyi soha nem ment át a kész hídon, az átadás idején már a döblingi elmegyógyintézetben tartózkodott. A Lánchíd szimbólummá vált, s reméljük, hogy a regnáló kormány által indukált politikai csatározások miatt, a már rég esedékes felújítása nem húzódik sokáig, s ha Széchenyi akkor nem is, mi átmehetünk majd a megújult Lánchídon.

Az 1839-40 évi országgyűlés bizakodással tölti el Széchenyit, a bécsi udvar engedelményekre kényszerült, szabadon bocsátotta a bebörtönzött rabokat, köztük Kossuthot is. Széchenyi úgy látja, hogy a reformokat a kormánnyal és a bécsi udvarral egyetértésben is meg lehet valósítani. Ekkor bontakozik ki Széchenyi és Kossuth radikálisan eltérő nézeteinek vitája a reformokról, a polgári átalakulásról és a nemzeti függetlenség megvalósításának racionális lehetőségéről és útjáról. A vita az országgyűlésben, de mélyrehatóan a Kossuth által szerkesztett Pesti Hírlap-ban (1841), Széchenyi A kelet népe (1841) című könyvének hasábjain, a Politikai programtörvényekben (1847) és egyéb vitacikkeikben bontakozik ki. Nézeteik, vitájuk bemutatása alapos elemzést igényelne, így arcképvázlatunkban erre nem

vállalkozhatunk. Azt megállapíthatjuk, hogy végső célja mindkettőjüknek a liberális, polgári nemzetállam megteremtése volt, s egyetértettek a jobbágság terheinek csökkentésével, és

a jobbágyterhek örökös megváltásában is. Kossuth azonban gyorsabb változásokat akart, nem volt tekintettel az udvar érzékenységére, így küzdött a nemzeti önrendelkezésért is. (Széchenyi és Kossuth vitája, programjaik összehasonlítása. Archiválva 2016. október 19. dátummal.) Mindketten kiálltak elveik mellett, néha súlyos, még durva szavakkal is illették egymást. Ezzel együtt azonban talán Kossuth adta a legszebb elismerést Széchenyiről: „Széchenyi hatásának az volt a titka, hogy a nemzet jobbjai gondolatának szavakat adott. Ujjait a kornak útőterére tevő és megértette annak lüktetéseit. És ezért, egyenesen ezért tartom én őt a legnagyobb magyarnak.”

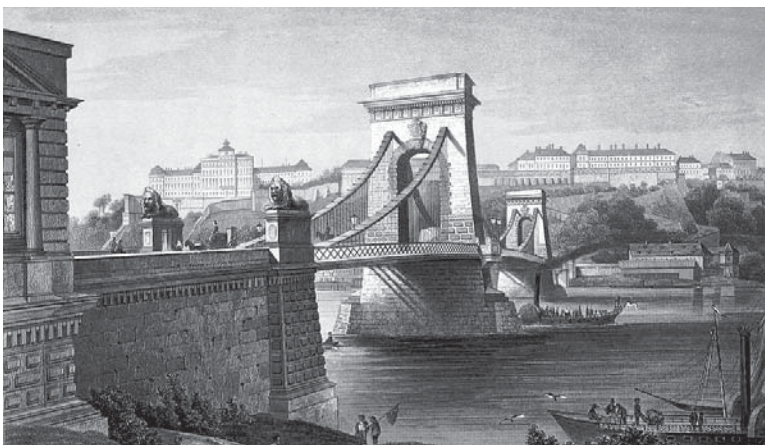
Széchenyi halála után előkerült naplóból látható, hogy kezdettől fogva viaskodott kétélyeivel, nem egyszer indokolatlan lelkiismeret-furdalás is nyomasztotta. Egyre sűrűbben gyötörte a közelgő nemzethalál víziója, amiért önmagát tette felelőssé. A Batthyány kormányban közmunka és közlekedési miniszter lett. Növekvő aggodalommal figyelte a forradalom balra tolódását. a bécsi kormány és a magyarság ellentétének kiéleződése idején lelki egyensúlya megbomlott, az összeütközés felidézéséért magát vádolta, és 1848. szeptember 5-én a döblingi Görgey-gyógyintézetbe vonul. Széchenyi itt jut el a szabadságharc megértéséig. Leleplező munkája az Ein Blick (Pillantás) válasz a névtelenül megjelent Rückblick-re (Visszapillantás), mely Alexander Bach belügyminiszter kormány rendszerét igazolja. Kíméletlenül pellengére állítja és nevetségessé teszi a Bach-rendszert. Nem kíméletes Ferenc Józseffel sem; szerinte nem volt a magyarok királya, nem alkotmányosan uralja Magyarországot. Hódító, trónbitorlóként parancsoló zsarnokként jellemezte gúnyiratában.

Az osztrák titkos rendőrség gyanút fogott Széchenyi műve miatt, és házkutatást rendelt el, döblingi betegszobájában, melyet gyakran kerestek fel az ellenzéki szellemű magyar főurak. A zaklatások és fenyegetések előtt Széchenyi 1860. április 8-án öngyilkosságba menekült. (Visztula Gyula: Gróf Széchenyi István elmeállapota és halála.)

1860. április 11-én több mint 10 000 ember jelent meg – a hatalom tiltása ellenére – Széchenyi nagycenki temetésén. Április 30-án Pesten 80 000-en mentek el a Magyar Tudományos Akadémia gyászünnepélyére, Széchenyi jelképes koporsójához, ahol báró Eötvös József tartott ünnepi beszédet.

A legnagyobb magyar emlékét és nevét viseli Győrben a Széchenyi István Egyetem.

Dr. Boros István

„Mindent el tudtam végezni, ami szükséges volt”

– Csonka Vilmos emlékezik

Újságunk közkedvelt rovata „Az életet már megjártam”, melyben községünk olyan, magas kort megért lakosait ismertetjük meg olvasóinkkal, akik tevékenységükkel elismertekké váltak, és életük példaként állítható a jövő nemzedékek számára. Nyári lapszámunkban a 88. évében járó **Csonka Vilmos** mesélt a régmúltról.

– A gyermekkor

1933. március 9-én születtem Kónyban, az Újtelepen laktunk, a Vörösmarty utcában. Nyolcan voltunk testvérek, abból már csak ketten élünk. Imre bátyám '25-ben született, őt fiatalon elvitte az agyhártyagyulladás. Karcsi bátyám '27-es volt, ő itt maradt Kónyban, ahogy Gyuri bátyám is, de aztán ő átment a leányához Csécsénybe, mert az oda ment férjhez. Volt még egy öcsém, Aladár Ménfőcsanakra ment, Imre öcsém meg a szülői házban maradt, ő szobafestő lett. Már csak Mili húgom él, az „Újtelepen”. Szüleim mezőgazdasággal foglalkoztak, édesapám 67 évesen meghalt, míg édesanyám 97 éves korában, úgyhogy én is utána megyek, mert már a 88. évemben vagyok. Édesapámat 18 éves gyerekként vitték el az első világháborúba Olaszországba, ahonnan sokakkal ellentétben édesapámnak sikerült hazajönni. Talán egy-két hónapig volt a híres doberdói harctéren, és nem nagyon szeretett beszélni erről. Anynyit mondott el, hogy enni azt nem nagyon adtak nekik, úgyhogy igen éhesek voltak. Aztán egyszer egy vasútállomáson nagy hordó lekvárt találtak, ők meg nekirohantak, mert mindenki abból akart enni. Édesapám oda se mert menni, mert biztos agyonnyomták volna. Ilyent mesélt nekünk, mert ez életkérdés volt. A háború után az én korosztályom volt az első, amelyik kijárta a 8 általánost. Egy kis pénzkeresetért nyaranta gulyásnak mentem, voltam „Álix” Kovácséknál, a Kossuth utcában Muzsai Ferenc bátyámnál, meg az „Öreg” utcában Nemes János bátyámnál.

– A II. világháború emlékei

A háborúból leginkább a bombázásokra emlékszem. Például a Csillag-házhoz, ahol most a Tájház van, és ahol pont akkor volt disznóölés, zuhant le egy bomba, de nem robbant fel, csak egy nagy luk lett a konyha előtt. A Bakos doktorhoz is akkor esett egy, a ház egyik felit el is vitte, ami maradt belőle, az a mai Posta. A Szapudérba is rengeteg hullott, ahogy jöttek

visszafelé a Liberátorok, megvoltak-e sérülve, vagy mi lehetett, nem tudom, de ledobálták a hatalmas bombákat. Akkorra tölcserék lettek a helyükön, hogy később azokban tanultam meg úszni. A bombázáskor én otthon voltam. Volt egy kis bunkerunk az udvaron, abba bújtunk meg családotul, mikor bombáztak. Édesapám építette, jó mélyre, tetővel, az elejét meg becsinálta kukoricaszárral, szegény onnan szokott kileselkedni, hogy mikor lehet kijönni.

1944-ben, 11 éves koromban Szováton voltam gulyás. Akkor esett le ott az a repülő a Szalacsi-tagra, ennek tanúja voltam. Hat tehenet őriztem ottan, és tőlem másfél kilométerre jött egy amerikai repülő. Valamikor ott fatöveztek arrafelé, és lett ott egy nagy fene gödör, én abba ugrottam bele, mert nagyon alacsonyan jött. Feltettem meg röpült egy Messerschmidt, belelőtt az amerikai gépbe, egy nagy durranás, a gép meg elpördült a bal szárnyára. Aztán belecsúszott oda a tanyára és felrobbant. Láttam, hogy két ejtőernyős kiugrott belőle, azoktól is féltam, hátha arra jönnek. Négyen bennétek a gépben, akik kiugrottak, azokat meg összeszedték és vitték a csendőrségre, oda, ahol most Kiss Ödönék háza van. Aller Géza bácsi (Amerikás Géza-nak hívták, mert sokáig kinn volt, és tudott angolul) ment oda, az tudott beszélni velük. El is vitték őket, hogy hová, nem tudom, mert az emberek el is tiporták volna őket, hiszen állandóan minket bombáztak. Egy viszont eltűnt közülük, ezért nemrégiben jöttek Amerikából, hogy megtudják, mi lett vele. Be is hívtak az önkormányzathoz beszélni velük, nekik is elmondtam ezeket a dolgokat.

Az oroszok, ha jól emlékszem, március 28-án este vonultak be a csécsényi út felől. A Sirtónál volt egy sáncárok, azt azért ásták, hogy ott majd a tankok nem tudnak átjönni, de hát kikerülték. A mostani téeszajornál is volt egy ilyen árok, a szapudéri kanyarba

meg leállítottak egy gépágyút, mert onnan finomul ráláttak az útra. De hogy lőttek-e vele, vagy sem, azt én már nem tudom. Arra emlékszem még nagyon, hogy Malinovszkij marsall onnan, ahol most a Csikai Jóska (Diana) étterme van, a régi országút mellől irányította a hadsereget.

– A háború után, a katonaság

Egy darabig otthon dolgoztam, mert volt három hold földünk, apám meg megbetegedett, agyhártyagyulladásban, a veséi sem működtek, és nem sok mindent tudott csinálni. Meg kaptunk a Poletáron is egy kis földet még az első világháború után. Mi tagadás, poletárok voltunk mi is. Mikor aztán be kellett adni a TSZ-be a földeket, apám már nem is tudott ott helyt állni, édesanyám ment dolgozni az asszonyok közé. Először több TSZ-t szerveztek: a Rákóczit, a Kossuthot, a Tánacsicsot itt a „Kisutcán”, meg még volt a „December 21”. 1950-ben bementem Győrbe dolgozni a magasépítőkhöz, de ott nem sokáig voltam, mert fizettek is, meg nem is. Magasnyomású vízvezetéseket is fektettünk ott, egy szentiváni mérnök volt velünk, az szintezte a mélységet, a lejtést. Ezt egy pesti cég működtette, és a Magyar utcában volt a központ, oda vagy hoztak pénzt, vagy nem, úgyhogy otthagytam őket.

1953-ban vonultam be Pápára katonának, ahol először az 514-es lövészsázadhoz kerültem. Kiképzést kaptunk, és a pápai határban gyakorlatoztunk. Nekünk jó sorunk volt, mert csak hárman voltunk géppuskások, úgyhogy szinte semmit nem kellett csinálnunk. Volt ott egy orosz tanácsadó, egy magas rangú tiszt velünk, de hogy milyen tanácsokat adott, azt nem tudom. A kiképzés után 1954 augusztusában elvittek minket Tatabányára a szénbányába. Szállást Tatán kaptunk a laktanyában, és onnan jártunk fadobozos Csepel autóval

munkába. A 10-es aknában dolgoztam három műszakban 16 hónapig, a 11-esben akkoriban volt sújtólégrobbanás. Ott találkoztam egyszer Maléter Pállal is, aki egy magas, vékony ember volt. Akkoriban sokan, több ezren voltunk bányászok, és ő volt a főparancsnok. Úgyhogy személyesen is láttam, mellette voltam, beszélni nem beszéltem vele, de ott ellenőrzött minket. Egyébként igen jó kosztunk volt, mert a bányában azt, ami a honvédségtől járt forintban, még megkértszerezték. Jól éltünk, itthon meg jószerint nem volt kenyér sem. Kaptunk mindent, a gyümölcsötől elkezdve, finom húsvészeseket, finom kirántottakat, pörkölteket. Nagy darab marhákból főztek nekünk levest, az förtelmes jó volt. A munka viszont kemény volt, 350 méter mélyen dolgoztunk a bányában. Viszont igen sújtóléges volt, nagyon vigyázni kellett, semmilyen tüzet nem szabadott csinálni. Voltak ilyen kis beugrások, ott levegő sem volt. A lőmesterek is mind biztonsági lámpákkal jártak, hogy ne legyen baj. Én csillés lettem ott, egy végtelen hosszú kötélén húzattam a csilléket a följáratiig, harmincat, negyvenet egymás után. A kötéltre rá kellett fogatni egy puha fém eszközt, azt amit macskának neveztek, az összeért a csillén levővel, és azzal tudtam kihúzatni.

Egyszer megtörtént, hogy éppen csak ott nem hagytam a fogamat. Egy kanyarban dolgoztam, amikor beakadt ez a francos macska, aztán nem tudtam levenni. A többi csille meg jött, és borultak össze, mint a bűdös rosseb. De szerencsére fiatal voltam és rugalmas, úgyhogy átugrottam a csillék között a gombhoz, mert voltak mindenhol ilyen gombok, amik azonnal megállították a sort. Aztán jött az öreg lőmester: „Vilmos, mit csináltál?” Mondom: „Mit? Örülök, hogy én itt nem maradtam!” Ő meg aggódott, mit mond majd, ha kimegy, mert akkora karambol lett, ahogy az a 30-40 csille egymásra borult, hogy elfoglalta az egész vágatot. Megállt a termelés, és a lőmester nem tudta mit mondjon, mert akkor, a Rákosi időkben állandóan ezeket a nyomorult embe- reket zaklatták, hogy menjen a termelés, meg egyszerre szabotázsra gyanakodtak. Mondtam neki: „Öregapám, itt mese nem lesz, széjjel kell szedni őket szépen egyesével, aztán majd indulhat a munka. Nem tehetek én erről, rászorult az a francos macska.” Szerencsére már akkor is ügyesforma gyerek voltam, így gyorsan megoldottuk a problémát. Mondták is, hogy maradjak ott, mert mindent el tudok végezni, ami szükséges. Mondtam nekik: „Hát ha tesznek ide ablakot, akkor eljövök, de ha nem lesz rajta ablak, én itt nem fogok dolgozni tovább.” Eszembe se lett volna, örültem, hogy megszabadultam onnan.

– *Nehéz munkás évek*

A leszerelés után Győrbe mentem dolgozni a Célgépgyárba, az itt volt a város elején, ahogy bemegyünk Győrbe. (A mai Duna Center mellett. A szerk.). Az 1956-os forradalom is itt ért, de sehol se voltam, mert nekem annál több eszem volt, mint hogy ilyen helyekre elmenjek. Ma már annyira híresztelik, hogy fiatalok meg idősebbek men-

tek Óvárra megmenteni a várost. Mentek énekelve és kiabálva, de a legtöbb be volt rúgva, mondtam is: majd agyonlőnek beneteket! 1958-ban megnősültem, elvettem Szabó Máriaát, később két fiunk született, Vilmos 1958-ban, Róbert 1960-ban. Hazajöttem a Tőzegrre dolgozni, ahol öt évet voltam. Ez a munka fizikailag igen nehéz volt, napi 10 csillét kellett megrakni, akkor volt meg a pénz. Egy csille egy köbméter volt, úgyhogy egy nap 10 köbméter tőzeget kellett fölhányani a csillékbe. A kisvasút itt ment el a Kölcsey utcán, mi meg egyik héten lent voltunk, a tőzeg bányánál a Hanyban, másikon meg fent a vasútnál. A bányában a földet le kellett fejteni a tőzegről, a tőzeget meg lapáttal vágtuk kockákba, aztán dobtuk fel a csillébe elég magasra. Arra is figyelni kellett, hogy ne essen le, mert akkor nem telt meg sosem. A csilléket meg is kellett púpozni, ez unos-untig elég volt fizikailag meg mindenhogyan. A bányába 5 ember kellett, fel a vasúthoz meg három, és váltogattuk egymást. A vasútnál könnyebb volt, mert burogatták ki a csillékből a tőzeget, ami egy gumiszalagon ment be a vagonba és Sopronba szállították feldolgozásra. Meg rendet kellett tartani ott, mert olyan földes-sáros franc volt ez. A bánya meg a vasút között a Sziget-dombon szárogatták a tőzeget, ki volt burogatva, kifolyt a víz belőle, kiszáradt. Onnan pedig másik csillékbe lett rakva, Bojnár Vilmos szokta kis motoros mozdonyal a száraz tőzeget a vasútállomásra vinni. Ilyen körforgásban ment, a tőzeg kitermelése, szállítása az állomásra, aztán Győrbe vagy Sopronba ahol tudja fene, mivel keverték. Tisztán fűtöttek is vele, de arra annyira nem volt jó, mert széjjel szedte a kéményeket, meg olyan bűdös volt, mint a

dög. Egy időben tüzeltek vele itt Kónyban is, de nem lehetett megmaradni tőle, mert tudja fene, miféle égési terméke volt neki. De nem volt egészséges, az biztos. Mikor még a háború alatt az oroszok bombáztak, gyakorlatoztak itt a Fölső-Hanyon, volt úgy, hogy begyulladt a tőzeg, és félévekig égett. Aztán ha onnan jött a szél, akkor az egész faluban állt a füst.

– *1970-től napjainkig*

Aztán tetőfedőnek mentem Bezire egy KTSZ-be, ahol egyet-mást elsajátítottam, így később le tudtam tenni a tetőfedői szakmunkásvizsgát. Arra ki is váltottam az ipart, és munka mellett másodállásban, szombat, vasárnap, szabadság alatt mást se csináltam, mint dolgoztam. Amikor Bezin a KTSZ megszűnt, bementem a Gráb-gyárba (Graboplast), ott voltak azok a nagy Spooner-gépek, amik égettek rá az anyagot a textilre, azoknál dolgoztam. Kentem rá az anyagot én is, de az is nagyon egészségtelen volt. Mondtam magamnak: Vilmos, te innen jobb lesz, ha elmész. Akikre emlékszem, hogy ott dolgoztak, meghaltak már mind fiatalon, mert mocskos vegyszerek voltak azok is, amikkel mosták az edényeket, a gépeket. Szódát adtak, az volt a védőeszköz. Úgyhogy 1970. április 1-ével eljöttem Kónyba a termelőszövetkezetbe, ahol 20 évig dolgoztam. Itt is tetőket csináltam, például a TSZ-iroda udvari részének a tetejét. De elküldtek öntöző- meg vegyszeres-iskolára is, azokban

is dolgoztam valamennyit, szóval ilyen min- denes voltam. Mellette meg maszokoltam, mert a gyerekek tanultak, és kellett a pénz. Vilmos fiam főiskolát végzett, már a TSZ-ben dolgozott, amikor súlyos beteg lett, sajnos 26 évesen meghalt. Robi Győrben vállalkozó, de itt lakik szemben velem. 1990-ben jöttem 3 év korekedvezménnyel nyugdíjba, azóta itthon vagyok. Közben sajnos érszűkület miatt az egyik lábamat elvesztettem. Ez borzalom azért, ilyen ne érjen senkit, mert így olyan tehetetlen az ember. Amúgy pedig nem volna semmi bajom sem. Hát idáig szól a nóta.

Csikai Gábor

Szalánczy Anna: *A két testvér*

„Az életet már megjártam” rovatunkban helyi idősök mesélnek életükről (jelen lapszámunkban például a 88 éves Csonka Vilmos). Mivel községünk rendkívül gazdag éleltapasztalatokkal, érdekes eseményekkel teli életutakban, így kétszer nem szoktunk szerepeltetni senkit, most azonban két okból is kivételt teszünk. Egyrészt hozzánk jutott Szalánczy Anna 2009-ben készült írása, melyben Czakó Flórián más élményeket mesél el életéből, mint a lapunk 2018 augusztusi számában megjelent cikkben. Másrészt Flóri bácsi nemrégiben (2020. április 29-én) töltötte volna be 100. életévét, így ennek apropóján gondoltuk úgy, hogy megérdemel még egy visszaemlékezést küzdelmes élete. (Cs. G.)

Vannak, akik katasztrófákon, háborúkon, személyes tragédiákon és szenvedéseken estek át, mégis túléltek. Czakó Flórián 89 éves kónyi lakos, a II. világháborúban hidászként szolgált, hat éven keresztül volt távol a hazájától, és a háború még a bátyját is elvette tőle. A második világháború az emberiség történetének legnagyobb fegyveres konfliktusa volt. A legelterjedtebb álláspont szerint kezdetének az 1939. szeptember 1-i Lengyelország elleni német támadás tekinthető, és Japán kapitulációjával, 1945. szeptember 2-án ért véget. A háború Európában Németország feltétel nélküli megadásával, 1945. május 8-án fejeződött be. Az európai, ázsiai és afrikai földrészen vívott harcokban közel 70 nemzet vett részt, és ezekben több mint 62 millió civil és katona halt meg.

Czakó Flórián 1920-ban született. Bátyja, **Czakó János** 1919-ben. Abban az időben a fiatal fiúk, mielőtt katonák lettek, levonteképzőbe

jártak, ahol előzetes katonai nevelést kaptak. A Győr-Moson-Sopron megyei Kónyban volt klubhelyiségük is, ahova esténként eljárhattak sakkozni, dominózni, különböző társasjátékokat játszani, és még rádiójuk is volt, ami abban az időben ritkaságnak számított.

Egyszer ebből a klubból sötét este hazajövet Czakó János égi jelet pillantott meg a keleti ég alján. Vörösen izzó fényben, egy fekete koporsót lehetett látni. A nagymamája úgy magyarázta a jelenséget: „Jaj fiaim, meglátjátok, hamarosan nagy vérontás lesz!”. Egy év sem telt el, és kitört a II. világháború. Ekkor János már tényleges katonaidejét töltötte. Mikor eljött 1942 tavasza, az ő ütegjüket is a frontra vezényelték, ahol

tüzér volt. Hatalmas szerelvény indult útnak Győrből, zúgtak a városban a harangok, azok kíséretében és hozzátartozóik fájdalmas búcsúzása után indult útnak a sok katona.

„Ekkor már én is katona voltam. Komáromban, a hidászoknál teljesítettem szolgálatot. Édesapánk, aki végigjárta az I. világháborút, ezt mondta nekünk: »Flóri, te rossz helyre kerültél fiam, mert a hidászokat mindig lövik, míg a folyókon a hidat verik. János, te kicsit jobb helyen vagy, mert a tüzérek a hadban kissé hátrább vannak, nem a közvetlen veszélyben.« Engem előzőleg a testvérem értesített, hogy mikor indulnak, és Komáromban meg is áll a szerelvényük. János mondta, legyek az állomáson, hogy elbúcsúzhassunk egymástól. Meg is érkezett a vonat, de bent a városban végül nem állt meg. János észrevett engem, és kiabált, hogy fussak a szerelvény mellett, mert a városban kívül állnak meg. Futottam legalább két kilométert,

hogy elbúcsúzhassunk egymástól. Sajnos, ez volt az utolsó találkozásunk” – meséli Flóri bácsi.

1943. január 12-én kezdődött a második világháborúban a szovjet Vörös Hadsereg támadása a Don-kanyarban, amelynek során szinte teljesen megsemmisült a 200 ezer fős 2. magyar hadsereg. Flóri bácsi emlékei szerint köztük volt Czakó János is. „Jöttek a tábori lapok, és kezdetben nem voltak rossz helyen, ezt írta János. 1942 karácsonya után érkezett egy idegesen, kuszálva írt tábori lap, és azt írta benne a testvérem, hogy a nagy hideg ellenére előre vezényelték őket oda, ahol a biztos halál vár rájuk. Ezután két hét múlva elérkezett január 13-a, a doni áttörés napja. Itthon mindenki nagy szomorúságban volt, mert nem tudhatták, kinek a hozzátartozója esett áldozatul. Sajnos, több tábori lap nem jött, helyette a kisbíró hozott egy értesítést a családnak: Fiuk, János 1943. január 14-én hajnalban Sztorozsevoje helységről hősi halált halt, gránátalálat érte. A nagymamám mondogatta is, hogy ez a szegény gyerek, előre meglátta az égi jelben a halálát. Március 1-jén lett volna 24 éves.”

1944. szeptember 23-án a szovjet csapatok átlépték a trianoni határt. Magyarország akkori határait a Székelyföldön már augusztus végén átlépték a 2. Ukrán Front csapatai. Ekkor Flóri bácsiék Baján állomásoztak. A front elég gyorsan közeledett Románia felől, ezért mindig feljebb úsztattak a Dunán. Védelték őket a német repülőök és géppuskások. „Megtörtént az is, hogy az éj leple alatt az oroszok a túlsó partra értek. Csak nagy manőverezéssel tudtunk az uszályval elmenekülni előlük. Százhalombattánál ért minket egy nagyobb támadás, mégpedig úgy, hogy az oroszok a németektől zsákmányolt repülőgépekkel támadtak minket, és nem tudtuk mire vélni a dolgot. Menekült, ki merre tudott. Sokan a vízbe ugráltak, mások a parton kerestek menedéket a golyózápor előtt. Mindössze egy katona sebesült meg közülünk. Egyre feljebb hajóztunk a Dunán, és az oroszok mindig a nyomunkban voltak, mígnem kiértünk Passaubá.”

Itt amerikai fogságba estek a háború végével, 1945. május 8-án. Sikertelenül megszöknüek, majd az egyik barátjával csónakba ültek, és hazafelé eveztek a Dunán. Flóri bácsi azt meséli, neki ekkor rossz álma volt. Azt álmodta, hogy megy hazafelé Kónyba a falu végéről, látja a bátyját, de mégis egy másik irányba ment el, ahol egy sártengerbe került, s egyre jobban belesüllyedt. Mondta a barátjának, hogy ne menjenek tovább, mert ez rosszat jelent. A

barátja arra biztatta, hogy ne adjon az álmára. Amint másnap újra csónakba ültek, elértek az orosz zónába. Az oroszok rakétát lőttek fel, és kiterelték őket az ellenkező partra. Ott estek fogságba. Onnét Bajára vitték őket, majd vissza Sopronba, hogy itt kapjanak dokumentumot. Azt viszont nem kaptak, hanem vagonba rakták őket, és elindult velük a vonat Románia felé. Odaérve Foksányban (itt szovjet fogolytábor működött) átrakták őket szélesvágányú vonatra, és kivitték őket Oroszországba, Saratovba, ahol lágerbe kerültek. A rossz körülmények, és a sok éhezés miatt a tifusz, a malária, és a vérhas pusztította az embereket. Úgy hullottak, hogy minden reggel jött egy lovas kocsi, amit teleraktak halottakkal, majd a hegyoldalba temették el őket. Amikor eljöttek onnan a szörmű munkát végző emberek, akkor a sakálók egyszerre megkezdték a halottakat.

„Én is tifuszba estem. Reggelente egy doktor-nő válogatta kétfelé a betegeket. Akinek balra intett, azon már nem lehetett segíteni. Engem jobbra küldött, pedig borzasztó magas láz gyötört. Ez annyira kegyetlen volt, hogy a közelben folyó Volgába szeretnünk volna belehasalni a szomjunkat oltani. Viszont tilos volt azt a vizet inni, mert az halálos lett volna. Naponta egy deciliter kompótot és egy kis kását kaptunk enni. Egy erdélyi katona elcsérélte velem a kompótját, mert én a kását ilyen lázasan nem tudtam megenni. Azzal biztattuk egymást, hogy megegyük azt a kevés ételt, hogyha nem tesszük

ezt, akkor soha nem megyünk innen haza! Erőt vettem magamon, és megettem a kompótot. Szép lassan kezdtem felgyógyulni.”

Saratovban nagy szerelőműhelyek voltak, és priccseken aludtak kettesével az emberek. Mínusz 35°C is előfordult, ezért úgy aludtak, hogy a pufjakakabát volt alattuk. Levették a csizmájukat, a nadrágjukat is lejjebb húzták, hogy a lábukat jobban melegítse, és egy pokróccal takaróztak. „Ezután Silinciben egy nyarat kolhozban töltöttem. Ott volt három óra, közülük az egyik magyar volt. Ők is szegények voltak, de nagyon jó szívűek, segítettek nekünk krumplit lopni. A kolhozba 17 km-ről jártak dolgozni a környékbeliek. Amikor ide kerültünk, akkor az asszonyok és a három 10-12 körüli fiúgyermekük is nagyon félték tőlünk. Köztünk volt egy Kulik nevű szlovák fogoly, aki tudott oroszul, ezért megkérdezte a három gyereket, hogy miért tartanak tőlünk. Az egyik fiúnak Petya volt a neve, aki azt kérdezte: »Nem vagytok ti cigányok?« Erre kérdeztük, hogy miért? A gyerek azt mondta, az iskolában ők azt tanulják, hogy a magyarok cigányok, földkunyhóban laknak, a nőket 20-21 éves korukig nevelik, a szépeket megölik és megeszik. Később egy orosz katona került ide a lágerbe, és mi mondtuk neki, hogy mit tanítanak a gyerekeknek az iskolában. Erre elkezdett kiabálni, hogy a magyarok milyen szép nagy házakban élnek, és a kezével rajzolt egy nagyot a levegőbe, hogy a kenyerek meg ilyen hatalmasak. A nők,

akik ott voltak tizenhatan, erre megkérdeztek minket, hogy ismerjük-e a sinicát (búzárt), mert abból van a béliklev (fehérkenyér). Válaszolunk: Persze hogy ismerjük. Az orosz katona pedig mondta, hogy Magyarországon van elég hús, kenyér, tojás, tej. Erre mondtuk, hogy már nincs, mert a németek elvitték.”

„Amikor a fogság után Magyarországra értünk, Debrecenben kaptunk 20 Ft-ot, ebből tudtam venni Budapesten három tál bablevest. Tatabányán meg a Vöröskereszt egy pohár rummal kínált meg minket, amit mi teának gondoltunk, felhajtottuk, utána meg nem tudtuk megköszönni nekik. Enesén szálltam le a gyorsvonatról egy olasz pilótasapkában, vászoncipőben, munkásruhában, egy orosz köpenyben és egy amerikai kenyérszákkal. Eneséről gyalog indultam hazafelé Kónyba. Útközben elért engem egyik kerékpárral éppen arrafelé közlekedő rokonom, és ő hozta a hírt a családnak, hogy érkezem. Azt már napokkal előtte tudták, hogy úton vagyok, ezért vártak. Édesapám és a rokonság sietve jöttek elélem, és alig ismertek meg. 87 kilóval mentem el, és 51 kilóval tértem haza. Örömmel fogtak közre, és kísérték haza, ahol egyre többen csatlakoztak hozzánk, és mindenki a saját hozzátartozójáról érdeklődött, hogy nem találkoztam-e vele. 1948. augusztus 17-én érkeztem haza az orosz hadifogságból maláriával. A rendszerváltás után összesen 416 000 Ft kárpótlási jegyet kaptam hatévi szenvedésért.”

Enzsöl Imréné: Egy „esöppnyi” kónyi régmúlt

Kedves Földijeim!

Már évek óta nagy érdeklődéssel tanulmányozom a Győri Egyházmegyei Levéltár kónyi anyakönyveit. Ebben az összeállításban, amit most megosztok veletek, azt gyűjtöttem ki, mi volt a vezetékneve az 1694-1786 között született falunkbelieknek. A nevek utáni szám azt jelzi, hányan látták meg a napvilágot az adott időszakban.

Horváth	425	Szabó	270	Meleg	42	Kovács	41	Gyurits	16
Varga	241	Nemes	146	Csonka	39	Csikai	37	Fekete	14
Cseresznyák	124	Kertai	119	Papp	37	Bíró	35	Fegyveres	14
Dömötör	112	Bertalan	80	Dénes	32	Rigó	32	Magyar	12
Németh	80	Nagy	73	Czakó	31	Pesti	30	Burgulits	10
Csapó	71	Kiss	60	Erdélyi	27	Czigány	26	Csizmazia	10
Farkas	59	Dombi	58	Bagla	26	Molnár	25	Meleghegyi	10
Tóth	54	Göncz	53	Zsidó	23	Csaplár	21		
Dobai	48	Finta	44	Enzsöl	21	Ujlaki	18		

Ezek a vezetéknevek szerepelnek még az anyakönyvekben: *Aucheli, Balogh, Barbély, Bors, Bojnár, Bakos, Csillag, Deák, Fütty, Grátia, Giczi, Hadarics, Hajdina, Kőműves, Kozma, Kaszás, Lukács, Madarász, Máté, Muzsai, Pápai, Pippan, Rác, Rehöreg, Völcese*

Akik 1694-ben is itt voltak: *Aucheli, Bertalan, Bíró, Csapó, Csikai, Csizmazia, Csonka, Czigány, Dombi, Erdélyi, Farkas, Horváth, Kovács, Kertai, Meleghegyi, Molnár, Papp, Szabó, Szalai, Takács*

Férfi keresztnévek: *Mihály, János, István, György, József, Péter, Pál, Lőrincz, Miklós*

Női keresztnévek: *Kata, Erzsébet, Judit, Éva, Anna, Margit, Ilona, Magdolna, Roza, Rozina*. Érdekeség, hogy az első Mária nevű lányt 1784-ben anyakönyvezték.

Ezek az adatok természetesen megtalálhatók a KÖNY MÚLTJA internetes oldalon is.

„Mindenki szereti, ha egy kicsit róla szól a mese”

– Beszélgetés Kötter Tamás íróval

Köny igen gazdag kulturális értékekben, de sajnos sok van közöttük olyan, amiről a többség nem is tud. Községünk szülöttét, **Dr. Biczi Tamást**, a sikeres budapesti ügyvédet biztosan sokan ismerik a faluban, de azt valószínűleg már kevesebben tudják, hogy Kötter Tamás néven sikeres író is. Vele beszélgettünk pályájáról és irodalmi tevékenységéről.

– Elsőként gyermekkorodról és könyi kötődésedről meséld!

– Itt születtem és ide is jártam általános iskolába. Csete Lajos tanár úr volt az osztályfőnököm, és ő szeretett meg velem a történelmet. Utolsó kötetem, a Férfiak fegyverben novelláinak is nagyon sok köze van a történelmhez, hiszen ennek témája a második világháború. Könyből a Révai Miklós Gimnáziumba mentem tovább, ahol szintén nagyon jó kezekbe kerültem, hiszen az ország talán legjobb történelemtanára, Cross József volt az osztályfőnököm. Így aztán a történelemtől soha egy pillanatra sem szakadtam el.

– A gimnázium után, a jogi egyetemre mentél Budapestre. Mennyire volt meghatározó számodra, hogy a fővárosba kerültél?

– Nyilvánvalóan ez nagy kulturális sokk volt, és abban, hogy ne érjen teljesen felkészületlenül, az segített, hogy előtte egy évig katona voltam Zalaegerszegen. Ott pedig megtanultam, hogy más, másfajta emberek is élnek a földön, mint én. Messzi tájakról érkeztek a laktanyába, az egységemhez emberek, így később nem ért olyan nagy sokként az eltávolodás a szülőfalumtól. Ez az egész így folyamatos volt, először Könyből Győrbe, majd Győrből a hadseregbe, onnan pedig Budapestre. Szóval azért így tudtam magam szoktatni a dologhoz.

– Az egyetem elvégzése után hogyan folytatódott a pályád?

– Az egyetem után először egy ügyvédi irodába kerültem gyakornoknak, majd három év ügyvédjelöltség után egy nagy multinacionális céghez mentem dolgozni. Ez elég nagy hatást tett rám, mert a fő irodalmi csapásirányom a multinacionális cégeknél dolgozó középosztály gyötrelmeinek bemutatása. Az ő élethez való viszonyokról, a be nem teljesülő álmaikról, vágyaikról férfi-nő kapcsolataikról írok leginkább, így ez döntő jelentőségű volt számomra. Ezt követően saját irodát nyitottam, és a mai napig itt dolgozom.

– 2012-ben publikáltál novellákat először, de gondolom, az irodalmi indíttatás korábbi. Hogyan kezdődött az írás az életedben?

– Nagyon sokat olvastam, főleg kortárs irodalmat, és ezen alkotások közül is azokat preferáltam, melyek a kor kérdéseivel foglalkoztak. Az irodalomban nagy hatást tett rám Bret Easton Ellis Amerikai Psychoja és Az informátorok című novelláskötete. Valamint nagy kedvencem Woody Allen, főleg az olyan, komolyabb művei, mint például a Manhattan, a Férfiek és feleségek vagy a Hannah és nővérei. Az ő rendezéseit mind a mai napig nagyon szeretem, mert zseniálisan fogta meg ennek a középosztálybeli rétegnek a problémáit. Azt viszont szomorúan láttam, hogy bár Magyarországon is megjelentek a multinacionális cégek, és megjelent az a középosztály, melynek tagjai ezekben az embertelen szervezetekben dolgoznak, de a magyar irodalom nem tart lépést ezzel a társadalmi változással, ennek az új osztálynak a felbukkanásával. Rossz kifejezést használva találtam itt egy piaci rést az irodalomban. Aki pedig elég sokat olvas, az egy idő után szeretne írni is, úgyhogy beiratkoztam egy 1 éves kreatív írás-iskolába, ahol Szécsi Noémitől, Cserna-Szabó Andrásztól és Márton Lászlótól tanulhattam. Mire végeztem, addigra egy kötetnyi novellám gyűlt össze, amit aztán úgy rendeztem össze, hogy több legyen, mint novelláskötet. A Rablóhalak hálószerűen van

összefonva, mint Robert Altman Rövidre vágva című filmje. Az ötletet is ez a film adta, melyet Raymond Carver novelláiból írt, és amelyben a történetek lassan összefonódnak, a szereplők találkoznak egymással. Ez a könyv aztán váratlanul nagyon nagy siker lett, valószínűleg annak köszönhetően, hogy reményeim szerint viszonylag rendesen meg lett írva, valamint egy olyan célközönséget talált el, akik addig nem szerepeltek a magyar irodalomban. Mindenki szeret magáról olvasni, ez a réteg pedig addig nem kapott magáról impulzusokat, és másoknak is élmény lehetett, hogy bekukkanthattak a felső középosztály meg a körülöttük nyüzsgő emberek életébe.

– A Dögkeselyűk című köteted is hasonlít erre abban, hogy egymással összefüggő novellák alkotják.

– Azt úgy neveztem, hogy töredékes regény, de önállóan, novellánként is értelmesek a benne megírt történetek. Egyben viszont egy nagyobb egészé áll össze, hat férfi történetévé, aki egy munkahelyen, egy csoportban dolgoznak. Az ő élet közepi válságukat írtam meg ebben a könyvben. A Harcból nincs elbocsátás pedig 4 elbeszélésből és egy kisregényből áll. Ezt azért írtam, mert sokan megvádoltak azzal, hogy egysíkiak a témaválasztásaim, és idővel ki fogok fulladni. Ezért elmentem az egyik nagy kereskedelmi tévétársasághoz, ahol egy producerrel beszéltem, ő pedig megengedte, hogy elmenjek egy valóságshow válogatására, és

beszélgettünk a szakmai fogásokról. Úgyhogy aki elolvassa azt a kisregényt, vagy a mellette lévő négy elbeszélést, az sok mindent megtudhat arról, hogyan épül fel egy valóságshow, hogyan válogatják a szereplőket, hogyan avatkoznak be a történesekbe a producerek, a rendezők.

– Ezek a könyvek nem saját neveden, hanem Kötter Tamás név alatt jelentek meg. Miért döntöttél így, és honnan ered ez a név?

– Ez teljesen véletlen volt, egyik nyáron a barátaimmal iszogattunk egy szórakozóhely teraszán, és elment mellettünk egy Kötter Security feliratú kocsí. Mi pedig megpróbáltuk elképzelni, milyen is lehet ez a Kötter nevezetű ember, aki a securityt megalapította, és felépítettünk neki egy fiktív személyiséget. Akkor még nem is gondoltam, hogy egyszer író leszek, de ez jutott eszembe, mikor nevet választottam, míg a Tamást azt megtartottam. Azt viszont, hogy ezen a néven én írok, nem tagadtam soha, és nem is akartam. Ezt az álnevet leginkább azért használtam, hogy az interneten ne keverjék össze a kettőt. Ha beütik a nevem, és rólam, az íróról akarnak olvasni, információkat szerezni, akkor nem hiszem, hogy az ügyvédi irodám érdekes lett volna számukra. Soha nem is akartam a kétféle tevékenységet keverni.

– Irodalmi munkásságodat gyakran hasonlítják az általad is fontos hatásként emlegetett Bret Easton Ellishez, és egyik legutóbbi köteted is őt idézi címével, hiszen a Nem kijárat az Amerikai Psycho utolsó mondata. Mit gondolsz erről?

– Ellis mellett egyébként nagy kedvencem még Michel Houellebecq is, akire ugyancsak felhívnám mindenki figyelmét. A kérdésre válaszolva, igen, nagyjából ugyanaz a témavilágom, mint Bret Easton Ellisnek, csak hát kis ország, kis középosztály. Az viszont különbség, hogy Ellis már a meseszerűnek tűnő felső középosztályból veszi a történeteit, róluk ír inkább, olyanokról, akiket még az átlag amerikai is inkább a felnőttéskből ismer, hiszen Madonnától Donald Trumpig elég sok mindenki megjelenik a történeteiben, ha csak egy villanásnyi időre is. De még az átlagos szereplői is rendkívül jómódban élnek. Én inkább a középosztályt vettem célba, mert az ő vágyaik és csalódásai sokkal keservesebbek, mint az úgymond top tízezernek. A Nem kijárat éppen egy ilyen ember életét dolgozza fel, ahogy az alcímben is szerepel, gyermekkorától egy szörnyű tragédiáig. A cím természetesen szándékos áthallás a nagy példaképre, a nagy elődre, és a zárójelenet is erre utal. Ha valaki veszi a fáradságot, a bátorságot és végigolvassa a könyvet, az tudja miért ez a cím, hiszen a főhős életében az a kijárat, ahol távozni akar, már Nem kijárat abból a szenvedésből, amiben ő él. Nem kijárat a vágyakból, a lefelé tartó, öregedő életből.

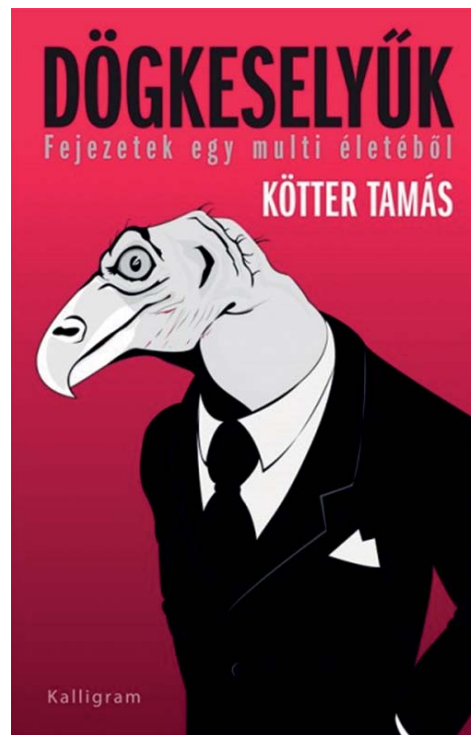
– Már többször említetted, hogy ennek a nemrégiben kialakult középosztálynak az életét szeretnéd bemutatni. Az általad megírt történeteknek mennyi a valóság alapja?

– Minden történetemnek van egy kicsi alapja, ugyanúgy, ahogy a mítoszoknak is. Egy-egy mondat, egy szituáció az, amiből általában kiindulok, a többit pedig akoré építem. Tehát abszolút fiktív történetek, én találtam ki őket, de mindegyiknek van egy olyan része, mint amilyen a bombának a gyutacs, ami berobbantja. Például ott van a Nem kijárat kötetben a Szabadítsd meg a gonosztól!, melyben elrabolja a taxist egy testvérpár, ez tényleg megtörtént. Létezett egy ilyen testvérpár, és ismerem is őket. A testvéri, báty-öccs viszony pedig, ha alaposan megfigyeli az ember, az egész világirodalmat végigkíséri, sok mű foglalkozik ezzel a témával. Én is erre próbáltam azt a sztorit kihegyezni.

– Ezek szerint arról a közegekről írsz, és onnan veszed az ötleteidet, amelyben élsz, mozogsz. Ebből még nem volt probléma?

– Nem, eddig sose, inkább aki magára ismert, büszke volt erre. Ahogy már mondtam, mindenki szereti, ha egy kicsit róla szól a mese.

– Nemrégiben jelent meg legújabb köteted, a Férfiak fegyverben, ami jelentősebb témaváltás, hiszen II. világháborús novellákat tartalmaz.

– A könyv megszületése a véletlennek köszönhető, bár mindig is fenyegetőztem azzal interjúban, hogy történelmi regényt vagy novellákat szeretnék írni. Aztán elolvastam író-társam és személyes barátom, Jászberényi Sándor haditudósítóként írt két remek novelláskötetét, valamint ezzel párhuzamosan olvastam egy Budapest ostrománál harcoló 14 éves önkéntesnek a naplóját. Ezek hatására úgy gondoltam,

hogy megpróbálok én is írni egy háborús történetet. Ez végül olyan jól sikerült, hogy írtam még egyet, meg még egyet, és végül arra jutottam, hogy kár lenne őket csak irodalmi folyóiratokban publikálni, kötetbe rendezve is ki kell adni, hátha elnyerem vele másfajta érdeklődésű emberek tetszését is. Nekiduráltam hát magam, elolvastam egy jó csomó memoárt, naplót, hogy bele tudjam helyezni magam a korbá, és ne írjak nagy számárságokat, valamint hogy lássam, hogyan éreztek, gondolkodtak akkor az emberek, mi volt az elképzelésük a világról, hogyan viselkedtek harci helyzetben. Aztán szép szisztematikusan megírtam ezt a 16 történetet, valamint mostanában még hármat, így kvázi utóhatásként promóciós céllal. Ezek tényleg csak irodalmi folyóiratokba fognak eljutni az olvasóhoz. A fiatalságnak is szólnak egyébként ezek a történetek, 15 éves kortól fölfelé már nagyon bátran lehet olvasni. Sőt nekik kifejezetten ajánlom, mert sok mindent tanulhatnak belőle a mai tizenéves fiúk és lányok is.

– Akkor írsz majd egyszer egy történelmi regényt is?

– Szeretnék írni egy második világháborús regényt, de itt nem a klasszikus történelmi regényre gondoltam, hanem egy hard-boiled (keménykötésű) háborús történetre, hiszen ezek a novellák is ilyen Raymond Chandlerre emlékeztetőek. Nincsenek bennük jókra és rosszakra osztva a szereplők, inkább a frontkatonák túlélésért folytatott harcát mutatják be ilyen-olyan szemszögből.

– Most min dolgozol, ezen vagy valami másan?

– Egyelőre a háborús tematikát elhagyom, most fejeztem be az utolsó ilyen novellámat. Ezt nemrégiben kaptam vissza a szerkesztőtől, végleges formába öntöttem, és elküldtem egy irodalmi folyóiratnak. Remélem publikálják, és mások is tudják majd olvasni. Most Woody Allen Férfiek és feleségek című, általam nagyon szeretett filmje előtt tisztelegve írok egy mai korban játszódó, realiztikus középosztálybeli regényt.

Csikai Gábor

Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk Kötter Tamás Százados úr, ha felül a lovára című novelláját. (14-15. oldal)

Kötter Tamás: Százados úr, ha felül a lovára

A lehajtható padokon szorosan összepréselve kuporgó utasok a hirtelen fékezéstől krumpoliszákként dőltek egymásra; sebesültek üvöltöttek fájdalomukban. A ponyva alatt bűdös, állott volt a levegő. A mosdatlan testek avas kipárolgása összekeveredett a sebesültek kötése alól áradó fertőtlenítőszer szagával. De mindenekelőtt hideg volt, a hőmérséklet nappal sem emelkedett mínusz harminc fok fölé.

Leállt a motor. Mindenki lélegzetviasszafojtva várta, mi történik.

– Oroszok? – törte meg valaki remegő hangon a csendet.

– Nem tudom – hallatszott a kocsi mélyéről, a sötétből.

– Van valakinél fehér zászló? – így egy harmadik. – Ki kell tűzni a fehér zászlót, különben ezek lőni fognak.

– Ne lőjenek! Kérem, ne lőjenek! – kiabálta egy kétségbeesett hang.

– Gondolja, hogy értik? – nevetett fel valaki hisztérikusan.

– Tud itt valaki oroszul?

– Az Isten szerelmére, fejezzék már be!

Lépések súlya alatt ropogott a fagyott hó.

– Kifelé!

Két magyar táborig csendőr húzta szét a teherautó ponyváját.

– Mindenki kifelé! – kiabálták a csendőrök.

Gyarmati hunyorogva nézett szét. A teherautó egy falu főterén állt. A hagymakupolás templom és körülötte a minden rendszer nélkül szét-szórtan elhelyezkedő kéttucatnyi szalmatető ház roskadozott a hó súlya alatt. A nap delelőre hágott, és a fehér hótakaró ezernyi szikrával verte vissza a fényét.

A templom előtt úgy egy szakasznyi katona állt alakzatban. A gyalogság zöld paroliját a tűzerek skarlátvörös, a híradósok acélzöld jelzései tarkították. A hátsó sorban két kezeslábasba öltözött harcokcsizó és egy huszár árválkodott.

A díszes bocskai táborig sapkát, fehér szarvasbőr kesztyűt viselő táborig csendőrök a Botond templom felőli oldalán sorakoztatták a teherautó elgyötört utasait.

– A sebesülteken kívül mindenki itt van – jelentette az egyik csendőr időközben előkerült parancsnokának.

– Na, emberek – nézett végig megvetően a malackéjú főhadnagy az újonnan érkezettek csapatán. – Vége a lógásnak! – mondta vészjóslóan, aztán a kabátja alól egy sűrűn telegépel papírlapot vett elő. – ...ha minden támpont az utolsó emberig... ellenben, ha a csapat a támadás elől kitér és visszavonul... feltétlenül tartani kell... – olvasta darálva, minden különösebb meggyőződés nélkül a főhadnagy a vezérkari főnök parancsát. Éppen a visszavonulást megtiltó részhez ért, amikor a tekintete Gyarmatira tévedt.

– Százados úr – lépett oda beszédét megszakítva, tisztelegve Gyarmatihoz, aki, nem tudván mire vélni a csendőrparancsnok váratlan gesztusát, a tisztelgés után felé nyújtott kéz elől addig hátrált, amíg háta a teherautó oldalába nem ütközött.

– Százados úr, kérlek, jól vagy? Ne haragudj, nem vettelek észre – mentegetőzött a főhadnagy.

Gyarmati mintha álomból ébredt volna. Villámcsapásként hasított belé a felismerés, és a tekintete akaratlanul is a kabátujjára vart három aranszínű stráfra siklott.

– Százados úr – folytatta a főhadnagy, akinek időközben sikerült megragadni és megrázni Gyarmati kezét –, kérlek, mint rangidős, vedd át a parancsnokságot a csapat felett. A törzsőrmester mindenben segítségedre lesz. Hajdú törzsőrmester! – kiáltotta el magát a templom előtt álló honvédek felé fordulva.

Egy alacsony, széles járású férfi vált ki az alakzathoz.

– Rendben – nyögte ki rövid hallgatás után Gyarmati. Többre nem futotta tőle, mert a törzsőrmester már ott is állt előtte.

Hajdút, ha nem visel magyar egyenruhát, barna arca, sasorra, vágott szeme és fekete szűrős tekintete miatt akár a Vörös Hadsereg ázsiai katonájának is nézhetne volna az avatatlan szem. A nyakában lógó Királygéppisztollyal és az övébe akasztott kézigránátokkal tapasztalt frontharcos benyomását keltette.

– Százados úr, Hajdú törzsőrmester alázatosan jelentkezem – vágta magát vigyázzba a százados előtt.

– Pihenj! – vezényelt Gyarmati, aki időközben visszanyerte lélekjelenségét.

Bár Gyarmati félelme teljesen nem múlt el, a testét az imént még minden ízében átjáró remegésen sikerült úrrá lennie. És ami a legfontosabb volt számára, a helyben felkoncolást megúsza. Sem az időközben a sebesültek evakuálására hivatkozva távozó táborig csendőrök, sem a törzsőrmester gyanakvását nem keltette fel. Mindenki századosként tekintett rá, és nem volt ellenére, hogy amíg ez az örület véget nem ér, élvezze a ranggal együtt járó kiváltságokat. Miközben a hősivatagban apró távoli ponttá zsugorodó teherautót nézte – a főhadnagy indulás előtt még egyszer felhívta a figyelmét a végsőkéig kitartás parancsára –, azon törte a fejét, hogyan mászik ki ebből a csávából, amelybe önhibáján kívül került.

* * *

Az előző éjszaka kezdődött.

Gyarmati egy híradós hadnaggal ballagott az egykori pártbizottság épületében kialakított tiszti kaszinóból a szállásuk felé. Éjfélre járt az idő, a hideg marta az arcukat, Gyarmati mégsem fázott, testét kellemes meleg járta át a francia konyaktól.

Jó kiállítású, középmagas férfi volt, s bár elmúlt már negyven, egyáltalán nem kopaszodott. A szépen hátrafésült, oldalt, hátul felnyírt dús fekete haj, a magyaros bajusz katonás külsőt kölcsönzött neki. Bárhová ment a táborig színház, a tiszti kaszinók ajtajai mindig megnyíltak előtte. Előadások után a tisztek rendszerint meghívták a színészeket. Ilyenkor francia pezsgőt és konyakot ittak az erre az alkalomra odakommendált orosz és ukrán nőekkel, nótáztak és híreket cseréltek a tisztekkel. A színészek a legfrissebb hátsországi pletykákat, társasági híreket, a honvédtisztek a harctéri élményeiket osztották meg egymással.

Gyarmati mindig is úgy gondolta, hogy a táborig színház katonaeletet kifestő, gyakran otromba tréfákra épülő jelenetei méltatlanok a tehetségéhez. Bezzeg a kaszinókban, ha kiengedte bariton hangját, de szépen tudta énekelni a „Százados úr, sejhaj”-t meg a többi katonanótát, s ilyenkor csak azt sajnálta, hogy a színházon meg persze a tiszti kaszinón kívül nem hordhatja azt a szép vadonatúj egyenruhát, amelyet a honvédség jelmez gyanánt utalt ki neki.

Alig sétáltak száz métert, amikor a híradóosztást megfogta Gyarmati karját, és megállította:

– Hallgasd csak, mintha ágyúznának!

Valóban, távoli mennydörgés hallatszott, hol erősebben, hol tompábban, ahogy a szél a hangot hozta.

– Támadnak az oroszok? – józanodott ki egy pillanat alatt Gyarmati.

– Nem hiszem – legyintett a híradós tiszt. – Ágyúztak már máskor is. Talán valami vállalkozást hajtanak végre vagy csak a tűzerek melegítik az ágyúkat.

Az ágyúdörgés még órák múlva sem csitult, de a fáradtság és az alkohol együttes erővel végül hajnal tájban elnyomta Gyarmati. De sokáig nem pihenhetett, már korán reggel motorzúgás, emberi zivaj verte ki az ágyból; időnként repülő visító hangja töltötte be a teret. „Oroszok!” – ez volt az első gondolata, miközben gondolkodás nélkül magára kapkodta este levetett és az ágya mellé dobott jelmezét.

A hadtestparancsnokságnak szállást adó városka utcáit honvédek lepték el. A gyalog, lóháton, szánon, teherautón menekülőik valóságos áradattá duzzadó tömege a táborig csendőrség minden igyekezete ellenére vadul tört nyugat felé, miközben a legvadabb híresztelések keltek számyra a katonák közt az orosz áttörés mértékéről, a feléjük tartó páncélosok számáról és közelségéről. Az általános zűrzavar és fejetlenség hamarosan azokra is áttragadt, akiknek éppen az lett volna a dolguk, hogy gátat vessenek neki.

* * *

Nem vagyok katona. Nekem nem is kellene itt lennem, gondolt sóvárogva a ki tudja már merre járó teherautóra, amire a reggeli zűrzavarban, már maga sem tudta, hogyan, de végül sikerült felkapaszkodnia.

– Százados úr! – zavarta meg a törzsőrmester Gyarmati tűnődését.

– Igen?

– Mondana pár szót az embereknek?

– Én? – kérdezett vissza őszinte meglepődéssel az arcán Gyarmati.

– Most már ön a parancsnok – felelte a törzsőrmester enyhe gúnnyal a hangjában.

– Emberek... természetesen teljesítjük a kötelességünket, amit a legfőbb... – idáig tartott a lendület. Gyarmatinak fogalma sem volt, hogy a legfőbb hadúr vagy parancsnokság, vagy ki tudja, ki és mi, mit is vár el tőlük pontosan, azon kívül, hogy feláldozzák az életüket. De színész volt, szeretett játszani, és mindig jól ment neki az improvizálás. Nem kellett sokat gondolkodnia, hogy mit mondjon, hiszen olyan régóta készült rá.

– Ki e napot túléli, s hazajut... – kezdett bele V. Henrik nagymonológjába, és csak mondta, mondta. Ez volt a kedvenc Shakespeare-darabja, kívülről fújta az ifjú király szövegét, amelyet legnagyobb bánatára színpadon sohasem mondhatott el.

Gyarmati kabarészínész volt, a Fekete Macskában, a Délutáni Kabarében, a Talkie Kabarében és hasonló kétes helyeken lépett fel a fővárosban. Arról, hogy igazi kőszínházban Shakespeare-t játsszon, már rég lemondott. Ám még ha valami csoda folytán le is szerződtek, akkor sem bújhatott volna Henrik bőrébe, mert a nagy Shakespeare-szerepeket mindig Ódry Árpád alakította.

De most a fenébe Ódryval és a színházzal – gondolta magában –, hiszen az ő közönsége igazi katonákból áll, akik ráadásul a harctéren hallgatják. A felismeréstől úgy megmámorosodott, hogy még az oroszok képében rá leselkedő halálos veszélyről is megfeledkezett.

– ...Ki itt harczolt Crispin napján velünk – fejezte Gyarmati, de a várt siker elmaradt. Lelkesen éljenző, tetterre kész katonák helyett kétségbeesett tekintetek néztek vissza rá. Az egyik honvéd histérikus sírásban tört ki.

Gyarmati segélykérően a törzsőrmesterre pillantott, de az tüntetőleg elfordította a tekintetét.

Végül egy kiáltás szabadította ki Gyarmati a helyzet fogságából:

– Oroszok! Itt vannak az oroszok! – érkezett lélekszakadva a falu keleti oldalán felállított őrség egyik katonája.

* * *

– Ma már biztosan nem támadnak – lépett be az ajtón Hajdú.

Gyarmati és a törzsőrmester a falu egyik szélső házában rendezték be a harcálláspontjukat. Gyarmati innen figyelte, ahogy a fehér álcaruhás oroszok ellepik a mezőt, és a tőlük megszokott fatalizmussal, „hurri! hurri!” kiáltások közepette megrohamozzák a magyarok sebtében kialakított állásait. Háromszor indítottak támadást, de a védőknek mindannyiszor sikerült visszaverniük őket. A nap végére az oroszok úgy egy tucat halottat és jajgató sebesültet hagytak a falut övező hómezőn.

– De holnapra biztosan kapnak erősítést, és akkor újra próbálkoznak majd – foglalta röviden össze a harci helyzetet a törzsőrmester.

– Ne adjuk meg inkább magunkat?

Gyarmatinak, akit a tűzharc alatt magára hagyott a törzsőrmester, volt ideje gondolkodni a helyzetükön. Hosszú töprengés után végül arra

jutott, hogy az teljesen reménytelen, de még mindig jobb Szibériában, mint holtan.

– Nem túl jó ötlet – vetette oda foghegyről a törzsőrmester.

– Miért?

Gyarmati hallott ugyan szóbeszédet a németek kegyetlenkedéseiről, Hitler komisszár parancsáról, és az útja során néhány akasztott civilt is látott, de eddig eszébe sem jutott, hogy az oroszok akár bosszút is állhatnak a hódítókon.

– Ez egy előrevetett sítalpas osztag. Nincsenek felkészülve rá, hogy foglyokkal bíbelődjének. Valószínűleg agyonlőnének mindannyiunkat, hogy ne akadályozzuk őket a gyors mozgásban.

– Akkor hát mit tegyünk? – kérdezte Gyarmati a síráshoz közeli hangon. Képtelen volt belenyugodni, hogy az élete ebben az isten háta mögötti faluban érjen véget, ráadásul teljesen értelmetlenül.

– Valószínűleg nincsenek elegen, hiszen még a falut sem tudták bekeríteni. Nyugat felé tehát még szabad az út, éjjel kilopózunk a faluból. Ha szerencsénk van, és útközben nem találunk ránk a harcokcsik, holnap reggelre elérhetjük Matreno Gyesevót – bökött a térképre a törzsőrmester. – Ott talán már biztonságban leszünk.

– Jól van, csináljuk így – bólintott rá Hajdú tervére Gyarmati megkönnyebbülve. Neki magának fogalma sem volt róla, mit kellene tenniük; még azt sem tudta, hogy hol vannak.

* * *

A falu nyugati végében gyülekezett a kis csapat. Hajdú, aki időközben teljesen átvette a parancsnokságot, éppen az utolsó utasításait adta ki, amikor kiáltás harsant fel:

– Harckocsi! Egy T-34-es!

Riadt morajlás futott végig a honvédeken.

– Szedjék össze magukat, és induljanak! – parancsolt rá az emberekre Hajdú, aztán a meglepett Gyarmatihoz fordult: – El tudja vezetni őket, uram?

– Miért, maga nem jön? – kérdezte kétségbeesetten Gyarmati.

– Nézze, akár itt maradunk, akár kimegyünk a hómezőre, a tank legázol bennünket. Megpróbálom megállítani vagy legalább lelassítani – mondta Hajdú, miközben a tokjából óvatosan elővett egy lánggránátot.

– Jön! – szakította félbe egy kiáltás a beszélgetést.

Minden szem a falu főutcája felé fordult, ahol hamarosan egy T-34-es sziluette bontakozott ki a sötétből. A tank tornyára szerelt fényszóró nyalábjába házról házra siklott, ahogy a páncélos óvatosan araszolt előre.

– El tudja vezetni őket, uram? – ismételte meg az előbbi kérdését Hajdú.

Minden tekintet Gyarmatira szegződött, aki végignézett az elgyötört, kétségbeesett arcokon.

– Törzsőrmester, adja ide azt a gránátot!

– De uram...

– Törzsőrmester, megparancsolom, hogy vezesse az embereket biztonságos helyre! – vágott Gyarmati ellentmondást nem tűrő hangon Hajdú szavába.

– Tudja használni, uram?

– Igen – húzta ki magát büszkén Gyarmati.

Az őrmester nem ellenkezett tovább, és óvatosan átnyújtotta a gránátot.

Gyarmati a helyi nőket, akiket némi konzerv és csokoládé segítségével szokott felcsípni, gyakran vitte táborig moziba. Az egyik filmhíradóban látta, hogyan működik a gránát. Igazán nem igényelt túl nagy szakértelmet: egyszerűen oda kellett csapni a tank szellőzőrácsához, hogy a páncélos szinte azonnal lángra kapjon és kiégjen.

A közeledő orosz tank nem hagyott sok időt a beszédre.

– „Rohamra még egyszer, barátaim, egyszer!” – búcsúzott Gyarmati, aztán a némán tisztelgő honvédek sorfala közt elindult, hogy eljuttassa élete utolsó szavát.

Kónyi (karantén) krónika

Községünket ugyanúgy súlyosan érintette az új típusú koronavírus okozta járványhelyzet, mint az ország összes többi települését. Mivel az országos események a médiában folyamatosan megjelentek, így azokról nem kívánunk szólni, a Kónyban történeteket viszont szeretnénk röviden összefoglalni, különös tekintettel az előző lapszámunk megjelenése óta történetekre.

VESZÉLYHELYZET KÓNYBAN

Nemcsak az önkormányzat életét forgatta fel a Covid-19 vírus okozta egészségügyi veszélyhelyzet, hanem intézményeinkben és a helyiek mindennapjaiban is rendkívüli állapotokat teremtett. Körképben mutatjuk be, hogyan zajlott az élet községünkben a nehéz időkben.

Nagy létszámú intézményünk, a **Tündér-tavi Óvoda** például bezárt, és eleinte csak ügyeleti rendszerben működött. Erről Ságiné Horváth Annamária (aki Tuba Csilla nyugdíjba vonulása miatt a vírushelyzet alatt vált megbízott, majd kinevezett óvodavezetővé) beszélt: „2020. március 16-tól az intézményeknél elrendelték a bezárást, így onnantól kezdve ügyeleti rendszerben dolgoztunk. Felmértük a szülők igényeit, oly módon, hogy a dolgozó szülőktől megkérdeztük, ki igényli az ügyeleti ellátást. Innentől minden nap kinyitottunk, és általában egy-három-öt kisgyerek volt az intézményben. Ez a szám hetente változott, de az ügyeletet folyamatosan biztosítottuk. Április 16-ától már kiscsoportos formában működhetünk, ez azt jelentette, hogy maximum 5 gyermek lehetett egy csoportban. Ekkor meg is emelkedett a létszám, de arra természetesen különösen odafigyeltünk, hogy 5 főnél többen ne legyenek. Aztán április

25-étől már engedélyezték az intézmények nyitvatartását. Arra most is nagy hangsúlyt fektetünk, hogy az egy háztartásban élő gyerekek egy terembe legyenek beosztva, és hogy ne legyen sok kisgyerek együtt, mert így tudjuk biztosítani a megfelelő, előírt távolságot köztük és a biztonságot. Továbbra is folyamatosan fertőtleníünk, takarítunk, megtanítjuk a gyerekeknek a helyes kézmosást, és rendszeresen emlékeztetjük is őket erre. Ugyanígy kiemelten odafigyelünk a helyes zsebkendőhasználatra is. Intézményünk egész nyáron folyamatosan működni fog, a nyári leállás az idei évben nincs betervezve.”

Másik olyan intézményünk, melynek fő feladatai közé tartozik a legkisebbek ellátása és a „Csiribiri” Családi Bölcsőde Hálózat, de

egyéb, sokrétű szolgáltatást is nyújt, a **Szociális és Gyermekejélési Alapszolgáltatási Központ**. Az itteni változásokról Allerné Kiss Edina intézményvezető és Varga Marietta szolgálatvezető nyilatkozott: „Az Idősek Napközi Otthona március 16-án bezárt, ekkortól az ellátás házi segítségnyújtás keretében történt. Mindenkit egyéni szükségletei szerint otthoni környezetben láttunk el. Az egyszeri meleg ebéd eljuttatása továbbra is zavartalanul működött, viszont aki eddig az otthonban fogyasztotta el, annak is házhoz szállítottuk. Fokozottan ügyeltünk az éthordók higiénijára, de erre felhívtuk az idősek és a konyha figyelmét is. A gondozókat elláttuk védőfelszereléssel, és mivel ekkor kevés

volt a maszk, felhívást tettünk közzé azok varrására. Nagyon sokan segítettek ebben, varrtak, érkeztek a felajánlások, ezt mindenkinek csak megköszönni tudjuk. A többi, a védekezéshez, megelőzéshez szükséges felszerelést az intézmény saját pénzből tudta megvásárolni. A lakosság által készelt varrott maszkokon kívül máshonnan segítséget nem kaptunk, és ezek a védekezési eszközök rendkívül megdrágultak. Ennek ellenére gondozónőinktől a lakosság is kérhetett maszkot, mindig volt náluk. A házi segítségnyújtás is majdhogyan ugyanúgy működött, mint a veszélyhelyzet előtt, megfelelő védőfelszerelésben látták el a gondozónők a feladataikat, és akihez kellett, mentek. A kezdetekben azt is felmértük, ki az, akinél van olyan hozzátartozó, aki tud segíteni – így hozzá nem kell menni –, és ki az, akihez menni kell. Voltak olyan idősek, akik éltek a lehetőséggel, és önkéntes karanténba vonultak, nekik segítettünk, de a hatósági karanténban lévők közül senki nem kért ellátást. Családi Bölcsődéink március 16-tól határozatlan időre bezártak, ügyeleti rendben azonban gyermekfelügyeletet biztosítottunk a dolgozó szülők gyermekei részére. Azt azonban igazolni kellett, hogy a munkavégzéshez a személyes jelenlétiük szükséges. A felügyelet alatt természetesen minden érvényes rendelkezést betartottunk. A családsegítő munkatársainak személyes ügyfélfogadása március 16-tól megszűnt, ők telefonon és e-mailben voltak elérhetőek, és krízishelyzetben azonnal intézkedtek.”

Sok olyan, veszélyeztetett korban lévő helybéli volt, aki központi vagy önkormányzati segítség nélkül vészelte át a járványt, hozzátartozóikra, barátaikra támaszkodva. Lapunknak **Csonka János** nyugdíjas beszélt erről: „Az az igazság, hogy féltünk ettől a koronavírussal járványtól, de az, ahogyan végül megoldották, elfogadható volt, gondolok itt a nyugdíjas bevásárlási sávra, hogy elkülönítették a fiatalokat és az idősebbeket. Az viszont rossz volt benne, hogy a fiataloknak és a kereskedelemben dolgozóknak leszükkítették a lehetőségeit. A nyugdíjasok

természetesen kevesebben vannak, mint az aktív dolgozók, és nekünk jutott 3 óra, a nagyobb tömegnek meg 6 óra. Mi a karantén alatt nem is nagyon mozdultunk ki, én abban az időszakban, mikor lehetett, elmentem bevásárolni, aztán nem mentünk sehova. A gyerekeink, ha jöttek, és hoztak valamit, egyből fertőtlenítettük a kilincset, és csak az ajtóig jöttek. Amit éppen hoztak, vagy megrendeltünk náluk, odaadták, és a kapun át beszélgettünk, aztán mentek is el. Így közvetlen érintkezés még a rokonainkkal sem volt. Mindenesetre a megelőzés szerintem jól sikerült, de most kell majd félni a következő, második hullámtól, mert szabadjára engedtek mindenkit. A strandokra, a stadionokba, a sportlétesítményekbe már mindenki mehet, így jön majd a nehezebb világ. Ugyanúgy, ahogy Kínában visszatért már, Amerikában kutya világ van, Ausztriában is kezdődik újra. Szerintem nem kellett volna ilyen korán lazítani, mert nem lehet betartani a biztonságos távolságot. Az, hogy ilyen helyeken egy család együtt van, az rendben, de hogy egy másik család is ott van fél méterre, az már rossz. Még annyit szeretnék mondani, hogy nagyon szépen köszönjük a kónyi egészségügyeseknek, a kereskedelemben dolgozóknak és a falu összes fiatal és idős lakójának, hogy ennyire tudtunk egymásért tenni.”

A kónyi kereskedelemben dolgozók valóban megérdemlik a köszönetet, hiszen a szigorú szabályozások közepette is igyekeztek maximálisan kiszolgálni vásárlóikat. **Tankóné Lukács Eszter** az „újtelepi” bolt vezetője ezt mondta erről: „Igazából a boltban nem sok minden változott, ugyanúgy jöttek a kedves vásárlóink, mi pedig mindenkit igyekeztünk maradéktalanul kiszolgálni. Aki az időkorlát miatt nem tudott bejönni a boltba, annak kivittük az ajtóhoz amit kért. Akik telefonáltak, hogy valamiért nem tudtak vagy nem akartak eljönni, azoknak összekészítettük az árukat. Ez főleg az idősebbeknél fordult elő, nekik házhoz is vittük, Teri vagy én autóba ültünk és kiszállítottuk amit kértek. Mindenkinek, aki betegesebb, vagy nem mert eljönni bevásárolni, annak felajánlottuk, hogy ha segíteni kell, akkor nagyon szívesen tesszük. De olyan vevőnk is van, aki Győrből jár ki hozzánk, ő telefonált, összekészítettük amit kért és jöhetett érte. Nagyjából zökkenőmentesen ment a dolog, fegyelmezették voltak az emberek, igaz, egy-két kivétel is akadt. Voltak, akik nehezebben viselték a kötelező maszkhordást, és az időkorlátot. Dolgoztunk, ahogyan megszoktuk, igazából nem volt semmi extra. Az viszont most is áll, hogy ha segíteni kell bárkinek, akkor meg tesszük. Az itteni öregek nekem olyanok, mintha a nagyszüleim lennének, ismerek mindenkit, köztük nőttem fel, így mindig úgy gondoltam, hogy ez a dolgom.”

Mint látható, a kereskedelemben is változások voltak, azonban a válság legmélyebben a vendéglátást érintette. Erről a kónyi **Csonka Norbert**, a győri Kristály étterem üzletvezető-helyettese a következőket mondta: „Amikor elkezdődött ez az egész, mi március 16-ával bezártunk. Annyira visszaesett a forgalom, hogy nem volt érdemes nyitva maradni. Igazából mindenki nagyon megijedt, a szakácsok, a pincérek, lényegében ők beszéltek rá a főnököt, hogy zárjunk be, várjuk meg, mi lesz ennek a vége. Így aztán négy hétig zárva voltunk, én ez idő alatt elmentem máshova dolgozni. Egy ismerősöm szólt, hogy lenne egy lehetőség az Intersparban, amit el is vállaltam. A többi kollégám zöme munkanélkültre ment, a nyugdíjasokat pedig nem foglalkoztatták. Aztán négy hét után apránként elindítottuk újra az éttermet, úgy, hogy először csak kiszállítás, és ablaknál elvitel működött, maga az étterem még akkor is zárva volt, összesen 8 hétig. Mikor újra indulhatott az étterem, én már visszamentem, és először kiszállítást végeztem, házhoz, lakásokra, munkahelyekre vittük az ebédet. Aztán május elejétől már kinyithattuk a teraszt is, fogadhattunk vendégeket a kerthelyiségben. Június elejétől

teljesen újraindulhattunk. Rendezvényeket ekkor még nem tarthattunk, csak a közétkeztetés működött, nem voltak esküvők, ballagások, így ezért nagyon sokat buktunk. Most már lassan újraindul az élet. A mi éttermünk bevételeinek fele az étkeztetésből, fele a rendezvényekből származik. Mivel rendezvények nem voltak, így már csak 50 százalékról beszélünk, de még ez is visszaesett, és már csak 30 százalékon működünk. Azóta javult a helyzet, most már jó 80 százalékon vagyunk. Hogy aztán szeptembertől mi lesz, nem tudjuk, de nagyon mondják, hogy vissza fog jönni a vírus”.

A rendezvények elmaradása nemcsak a vendéglátásban, de a kultúrában is nagy gondot jelentett, az **IKSZT-Faluház** helyzetét így foglalhatjuk össze: „A Faluházban március közepén a kormány rendelete alapján minden kulturális intézményhez hasonlóan látogatási tilalmat vezettek be. Ez azt jelentette, hogy az épületben csak az itt dolgozók

tartózkodhattak, tehát a könyvtár sem működhetett, és a hetente megszokott programokat, klubokat is kénytelenek voltunk szüneteltetni. Ezen kívül a nyári nagyrendezvények szervezését is fel kellett függesztenünk, hiszen hamar nyilvánvalóvá vált, hogy azokat nem fogjuk tudni megtartani. Az idénre tervezett fellépőkkel már egyeztetünk, és a programok a jövő évi rendezvényeken fognak megvalósulni. Ezen kívül a Faluház számítógépeit is felajánlottuk a helyi diákoknak, hogy használni tudják azokat a március elején bevezetett digitális oktatáshoz. Az eszközök egyébként 24 óra alatt gazdára is találtak, ami mutatja, milyen nagy szükség volt rá. Azon is elgondolkodtunk, hogy ilyen körülmények között is kiadjuk-e helyi lapunkat, a Kónyi Kisbírót, hiszen annak nyári lapszámát mindig a Falumaphoz időzítettük, az pedig idén elmarad. Végül arra jutottunk, hogy a lapot mindenképpen kiadjuk, hogy ezzel is egy kis színt vigyünk a helyiek életébe, ha már rendezvényeinken nem találkozhatunk velük. Június 15-ével már kinyithattuk a könyvtárat, ide szeretettel várjuk régi és új olvasóinkat, és lassan egyesületeink, klubjaink is megkezdhetik működésüket.”

A diákok használhatták a község tulajdonában lévő számítógépeket, de a legtöbbjük számára nem volt könnyű a digitális tanrendre való áttérés. Erről **Horváth Csengét**, a Kazinczy Ferenc Gimnázium tanulóját kérdeztük: „Nyilván először a hírekben hallottunk a koronavírusról, de annyira nem is foglalkoztunk vele, mert azt gondolta az ember, hogy Kína messze van. Aztán egyre közeledett és Európában is mind gyakoribbá vált, majd nálunk is megjelent. Mikor megtudtuk, hogy online oktatás lesz, eléggé meg is ijedtünk, mert úgy gondoltuk, arra még egyáltalán nem vagyunk felkészülve, hogy tulajdonképpen saját magunkat tanítsuk. Így aztán aggódtunk, hogy ez ténylegesen hogyan is fog történni. Én mondjuk nyugodt voltam, mert azt hittem,

maximum egy hónap és mehetünk vissza az iskolába, de aztán ez nem így történt, egészen a tanév végéig otthonról kellett tanulni. Voltak tantárgyak, amik nem jelentettek nehézséget nekem, mint például a kémia, mert csak elméleti részeket vettünk belőle, itt sikerült is egy jegyet javítanom. De a matematika borzalmasan nehéz volt úgy, hogy tanár nélkül kellett megoldani a feladatokat. Nekem szükségem van arra, hogy valaki elmagyarázza az anyagot, ebben apukám és a barátaim segítettek. Kétfajta órát előben tartottak meg, angolunk például minden héten volt egyszer vagy kétszer skype-on, míg fizika heti egyszer zoomon, de más tantárgyakból ilyen nem volt. Dolgozatok helyett pedig legtöbbször beadandót kellett készíteni. Küldtek egy témát, hogy abból készítsünk részletes vázlatot, vagy prezentációt, a számolósabb tantárgyakból pedig a Redmenta alkalmazáson írtunk dolgozatot. Nagyon remélem, szeptembertől már rendesen fog működni a dolog.”

Az oktatás mellett természetesen az egészségügy volt az a másik terület, ahol a legradikálisabb változások történtek. Erről **dr. Csonka Tibor** gyógyszerész így nyilatkozott: „Mikor március elején elkezdődött a járvány, az addig szokásos napi kétszeri gyógyszer kiszállításból átváltottak napi egyszerire, vagy semennyire. Itt a gyógyszertárban általában egy hétre elegendő készletet szoktam tartani, tehát ha addig nem kapnék árut, akkor is hét napig mindenkit ki tudnék szolgálni. A veszélyhelyzet alatt ez lecsökkent cirka 1 napra. A forgalom másfél-kétszeresére növekedett,

amivel nem lett volna probléma, ha továbbra is marad a napi kétszeri kiszállítás, de a nagykereskedőktől is elvitték az árut. Innentől kezdve volt olyan nap, amikor nem kaptam gyógyszert, így elég nehéz időszakon vagyunk túl. Rengetegen jöttek hozzánk, mivel a médiában beharangozták, hogy itt a világvége. Megrohmoztak bennünket, és mindenki három hónapra elegendő gyógyszert szeretett volna kiváltani, de a negyedik-ötödik naptól ez kivitelezhetetlennek bizonyult, ha azt akartuk, hogy mindenkinek jusson. Ezt nagyon sokan megértették, bár akadt, aki annyira nem. Ő biztos jobban félt a vírustól, de szerencsére túlélte. Az időkorláttal sem volt túl nagy probléma, de ebből a szempontból szerencsésebb helyzetben voltunk, mint ha fiókgyógyszertár lennénk. Annak esetleg nyolctól délig van a nyitvatartása, oda a fiatalok alig tudtak volna menni, a munkatársaim itt a patikában rengeteget dolgoztak, és remélem mindenki elégedett volt. Nagyon sok hiánycikk volt, de most már minden visszaállt a megszokott kerékvágásba.”

Az orvosi rendelőben viszont még nem állt vissza minden a hagyományos rendbe, és ez vélhetően egy darabig még így is lesz. **Dr. Hegyi Katalin** háziorvosunk így foglalta össze az elmúlt hetek történéseit: „A vírus megjelenése után azonnal jöttek a rendeletek, ezek következtében előzetes időpont egyeztetése nélkül senki nem léphetett be a rendelőbe. Telefonon kellett egyeztetni, hogy le tudjuk szűrni, kit

engedhetünk be a rendelőbe. Ezeknek az intézkedéseknek az volt a célja, hogy lehetőleg a fertőző betegek ne terjesszék át a kórt olyanokra, akiknek egyébként nincs ilyen problémájuk. Ezt jelenleg sem oldották fel, továbbra is előzetes időpont-egyeztetés szükséges, és egyszerre csak egy ember jöhet be a rendelőbe. Nem is tudjuk másképp megvalósítani, hogy a váróban ne kerüljön egymás mellé a fertőző beteg és a más okok miatt minket felkereső ember. Emiatt a telefon folyamatosan csörgött az elmúlt hetekben. Nagy szerencse, hogy már korábban elkezdtük az e-mailes ügyintéztést, így ez nem újdonságként ért bennünket, és már az emberek egy része is élt ezzel a lehetőséggel. A recept- és beutalóíratás továbbra is elérhető a konyirendelo@gmail.com címen, így ez a része gördülékenyen ment, nem úgy, mint azokban a rendelőkben, ahol ez teljesen új formula volt, és nem álltak még erre rá. Elindítottam az orvosi rendelő hivatalos facebook-oldalát is, itt a helyiek megtalálják a legfrissebb információkat. Ezekre szükség is volt, mert megfelelő védőfelszerelések nem álltak a rendelkezésére sem a lakosságnak, sem pedig a személyzetnek. Így aztán ha egy ide érkező betegnél igazolódott volna a koronavírus fertőzés, a rendelőt bezárják, és mehetünk volna karanténba mindannyian. Nagyon sok egyéb gondot is felszínre hozott ez a járvány, például azt, hogy mennyire megoldatlan a helyettesítések ügye. Mindkét orvos, aki engem helyettesíthet, 75 éves. Onnantól, hogy elkezdődött a járvány, helyettesítésük az én feladatom lett volna, ha nem vállalják, de hála istennek, ők vállalták a munka egy részét. De például a gyerekek oltását nekem kellett végezni az összes településen, mert azt nekik hivatalosan megtiltották. Ha ők nem vállalják a munkát, akkor nekem kellett volna ellátnom három hónapon át 5 falut. Talán ez most felnyitotta az illetékesek szemét arra, hogy a házi orvosok életkora milyen magas, és ez komoly problémákat okozhat. Kónyban is kellett koronavírus tesztet végeztetni, de sajnos nem annyiszor, ahányszor az szükséges lett volna. Az irányelvek alapján korlátozták, hogy kiket lehet tesztelni, és ebbe nem fért bele mindenki. Nem azért, mert szakmailag nem lett volna indokolt, mert nyilván senkinek nem kérek szakmailag indokolatlanul tesztet, hanem egész egyszerűen úgy fogalmazták meg az irányelveket, hogy nagyon lekorlátozták, kinek lehet hivatalosan megkérni a tesztet. Így aztán nem mindenkinek készült teszt, akinél esetleg indokoltnak láttam. Egy betegünkél viszont igazolódott a fertőzés, nála remekül működött az otthoni karantén, ő gondozó segítségét nem kérte. A vírus kapcsán szeretném megjegyezni, hogy mélyen igazságtalannak tartom, hogy a szociális gondozók nem kapták meg az 500 ezer forintos juttatást, mert ha valakik, akkor ők ki voltak téve a fertőzésveszélynek és megérdemelték volna.”

A szociális gondozók valóban a frontvonalban voltak, ennek ellenére egy „köszönöm”-ön kívül semmit nem kaptak a kormánytól. A fizikailag és lelkileg is megterhelő munkáról **Rebenekné Visi**

Rita gondozónő beszélt: „A koronavírus ideje alatt a fő feladat az volt, hogy védjük az időseket. Egyrészt védtük őket, másrészt viszont

el voltak zárva, tehát nem mentek sehova. Így nagyon magányosak lettek, teljesen izolálódtak. Nagyon nehezen értették ezt meg, mert nem akartak egyedül maradni, szeretnék volna, ha bemegyünk hozzájuk, ha nem csak az ablakon át adjuk be a boltból hozott árukat, és ha csak egy kicsit is beszélgetünk velük. Volt olyan, aki minden napra kitalált valamit, csakhogy odamenjünk hozzá. Persze ez egy megnyugvás is volt számára, hogy valaki megnyitja az ajtaját, ránéz, mert nehezen viselték sokan a bezártságot. Akiket gondozni, mosdatni, etetni kell, azokhoz mindenképpen be kellett mennünk, természetesen védőfelszerelésben, míg a többieket, a szociális távolság betartásával láttuk el. Az, hogy most már visszajöhettek az Idősek Napközi Otthonába, és bemehetünk hozzájuk a lakásukba, nekik ez sokkal többet ér, mint maga a védelem.”

Így zajlott tehát az élet községünkben a járványügyi veszélyhelyzet idején. Mivel a veszélyhelyzetet már feloldották, így településünkre lassan visszatért az élet, de ahhoz, hogy minden visszaálljon a szokásos kerékvágásba, még sok időnek kell eltelnie. Persze az is szükséges hozzá, hogy a helyiek a későbbiekben is fegyelmetten tartásuk be a szabályozásokat, hogy a vírus esetleges második hulláma ellen még sikeresebben tudjunk védekezni.

Csikai Gábor

HUMORZSÁK – emlékezzünk mosolyogva

A „Kisutcán”, a Meleg házban volt a suszteráj, ahol a „Nálunk a megszólítás: elvtárs, szaktárs, kartárs” tábla fogadta az érkezőt. A suszteráj abban az időben 7-8 fővel működött, viccelődtek, ugratták egymást. A közelben lakott a „Kafarnami százados”, aki nagyon szeretett vendégeskedni. Jenő - a humoráról ismert egyik suszter-, hogy megviccelje kollégáját Ferencet, (akinek egy tacsó kutyán kívül más állata nem volt) a nevében levelet írt a századosnak, amelyben meghívta hozzájuk disznótoros vacsorára. Persze erről Ferenc semmit nem tudott. A százados úr nagyon örült a meghívásnak, és a megnevezett időpontban meg is jelent Ferencéknél. Tessék helyet foglalni, százados úr, fogadták szeretettel. Beszélgetnek, beszélgetnek, kis idő múlva Ferenc megkérdezi a vendéget. „Minek köszönhetjük a százados úr látogatását?” A vendég csodálkozva néz, előveszi a meghívó levelet, és mondja: „De hát kérem, önök meghívtak engemet disznótoros vacsorára!” Ferenc és

felesége összenéztek, és rögtön sejtették, hogy a meghívó a suszterájból ered. A századostól elnézést kértek, mondván, hogy valami félreértés történt.

A tréfa azonban nem maradt annyiban. Eltelt egy-két nap és Ferenc azt eszelte ki, hogy ő tud szellemet idézni. A brigád kíváncsian, de belement a dologba. Mondja nekik, hogy ezt csak este lehet megcsinálni, sötétben. Ki is tűzték a napot, Ferenc pedig közben elkészítette a szellemidézéshez az anyagot (talpfény, korom, zsír összekeverve). Elérkezett az idő, körbe ülték az asztalt, besötétítették. Ferenc lekapcsolta a villanyt, fölhelyezte az anyagot az asztal közepére, és mindig mondta a többieknek, hogy nyúljanak bele a dobozba, és kenjenek a homlokra, a jobb oldali arcra, majd a bal oldali arcra belőle. Mikor mindez megtörtént, felkapcsolta a villanyt, és amikor egymásra néztek kitört a nevetés!

Ferenc ekkor megjegyezte, 1-1.

Körmendi Margit néni a Kokas vendéglőben volt mindenek (mosogatott,

a poharakat hordta vissza az asztalokról, takarított stb.). Margit néni egy kicsit pösze volt. Egy alkalommal Feri bácsi benyit a kocsmába, Margit néni a pult sarkánál „pihereg”. „Mi baj Margitka?” „Mi? Eltörtem egy tányért, aztán még a „Totas” úrnak állt föjjebb.”

A győrsövényházi körzeti orvost dr. Veréb Józsefnek hívták, az enesei állomásfőnököt, pedig Rigó Károlynak. Egy körzeti értekezleten találkoztak, bemutatkoztak egymásnak. Dr. Veréb vagyok, az állomásfőnök; Rigó vagyok. Erre az orvos: „Nahát, jó két madár vagyunk mi!”

Gyuri diófát ültetett a ház elé. Az anyja mondja neki: „Fiam még egy kicsit a falu felé ültesd!” „Mér?” „Mert ha megnő, alatta tudunk hüsselni.” Erre Gyuri megkérdezi: „Mér, maga még akkor is élni akar?”

(Kiss József)

„ÚJ LÁTÓSZÖG”

„Kutatásaim során törekedtem arra, hogy a régi magyar fajtákkal is foglalkozhassak”

– Beszélgetés dr. Tempfli Károllyal

Az „ÚJ LÁTÓSZÖG” rovatunkban olyan Kónyban élő, vagy innen elszármazott, de falunkhoz továbbra is kötődő fiatalokat mutatunk be, akik különböző okok – munkájuk, vállalkozásuk, hobbijuk, tudományos tevékenységük – miatt érdekesek lehetnek olvasóink számára. Mostani lapszámunkban dr. Tempfli Károly agrármérnök-egyetemi docenst kérdeztük életéről, munkájáról.

– A határainkon túl születél, hogyan és mikor kerültek Kónyba?

– Nagyváradon születtem 1984-ben, majd 1990-ben jöttünk szüleimmel Magyarországra. Ezután három évig Győrújbaráton laktunk, végül 1993-ban költöztünk Kónyba. Szüleim több helyen is kerestek családi házat, és azért döntöttek annak idején e falu mellett, mert Kóny kiváló infrastruktúrával rendelkezett, gyakran jártak a buszok, vonatok Győrbe és Csornára, és már akkor is minden alapvető szolgáltatás elérhető volt. Fontos volt számukra, hogy a településen óvoda, iskola, gyógyszertár, orvosi és fogorvosi rendelő üzemelt, szóval, hogy ez egy jól működő falu.

– Óvodába, iskolába hol jártál?

– Az óvodát még Romániában kezdtem meg, de nagycsoportos már Győrújbaráton voltam, majd az első-második osztályba is ott jártam, ezután csatlakoztam a kónyi általános iskola harmadik osztályához. Beilleszkednem Magyarországon nem volt különösen nehéz, hiszen Nagyváradon, ahonnan jöttünk, nagy volt a magyar nyelvű lakosság aránya, ahogyan mind a mai napig jelentős a magyarság szerepe a városban. Inkább ott volt nehéz óvodába járnom, mert az ovi, ahová beírtak, viszont román volt, mi pedig, az öcsém és én, nem is nagyon beszéltünk románul. Ma is alig tudok valamit ezen a nyelven, talán egy-két mondókára, ha emlékszem. Így aztán a magyar környezettel és a magyar iskolával semmi problémám nem volt. Itt Kónyban aztán olyan tanítóim voltak, akik nagy hatást gyakoroltak az életemre. Az osztályfőnököm Varga Katalin volt, aki testnevelést és matematikát oktatott. Nagyon szerettem a matematika óráit, a szép tiszta logikus gondolkodásra ő tanított meg minket. Valent Tiborné Gyöngyi tanítónő szintén nagy hatással volt rám, Tőle magyar irodalmat tanultunk, természetismeretet, hittant, és emellett sok tanulmányi versenyre is elvitt bennünket. Valamint Varga Pálmára emlékszem még nagyon szívesen, aki felejthetetlen jó hangulatú énekkart szervezett a diákoknak,

és akitől a közös zenélés élményét és szeretetét tanultuk meg.

– Általános iskola után merre tanultál tovább?

– Győrbe kerültem gimnáziumba 1995-ben. A Kazinczyba jártam nyolc évfolyamos képzésre, így lényegében 11 éves koromtól nem Kónyban tanultam, ezért elég hamar kiszakadtam az itteni baráti társaságból is. Az érettségi után Mosonmagyaróvárra mentem egyetemre, hogy agrármérnöknek tanuljak. Az állattenyésztési tudományok területén doktoráltam, a disszertációmban egyrészt sertésekkel, mangalicákkal foglalkoztam, a zsr- és hústermelésüket befolyásoló genetikai változatokat elemeztem. A doktori dolgozat másik része tyúkokkal foglalkozott. Itt, Mosonmagyaróváron működtetünk egy génmegőrző központot egy régi magyar fajtának, a sárga magyar tyúknak. Ebben a fajtában vizsgáltuk a kotlással, tojástermeléssel és növekedéssel kapcsolatos genetikai változatokat. A kutatásaim során törekedtem arra, hogy a régi magyar fajtákkal is foglalkozhassak, hiszen ezek az őshonos állatok gyakran olyan elfeledett tulajdonságokkal rendelkeznek, amik érdemesek az újrafelfedezésre és az alaposabb megértésre.

– Jelenleg mivel foglalkozol?

– A mosonmagyaróvári intézmény 2016 óta a győri Széchenyi István Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karaként működik. Az óvári karon belül én az Állattudományi Tanszéken dolgozok, tavaly ősz óta egyetemi docensként. Itt tanítok, kutatok, és a doktori iskola működésében is részt veszek. Eddig mintegy húsz hallgató témavezetését vállaltam különböző állattenyésztési területeken. Tavaly végzett az

első doktorandusz hallgatóm, aki tyúk és pulyka genetikával foglalkozott, és nagy örömmel itt maradt a tanszéken, úgyhogy kollégák lettünk. Nagyon szerteágazó állattenyésztési területeken végzek kutatói munkát, mert a laborunkban alkalmazott genetikai vizsgálatok minden állatfaj esetében hasznosak lehetnek. Leggyakrabban sertés- és baromfitenyésztési témákkal foglalkozom, de dolgoztam már ló, szarvasmarha, juh, fogassüllő, vagy strucc mintákkal is. Jelenleg egy baromfitenyésztési programban veszünk részt, amelynek keretében Bábolnáról érkeztek hozzánk kísérleti tyúk állományok, ezeknek vizsgáljuk a termelését, és az állatok viselkedését, szóval van egy kis etológiai vonzata is. A nagyüzemi állattartásban ugyanis jelentős problémát jelent az agresszív viselkedés, aminek a genetikai hátterét vizsgáljuk. Az állatok között kialakuló agresszió vagy akár kannibalizmus nagy gazdasági veszteséggel jár, és ma már tudjuk, hogy a tartásmód mellett ebben a genetikának is szerepe van. Aztán pár éve végeztünk klímaváltozással és legeltetéssel kapcsolatos kutatást egy pályázat keretein belül, az is érdekes volt. A felmelegedés és a csapadék eloszlásának változásai nagy hatással lesznek az állattartásra, főleg a legeltetett fajoknál, mint például a húsmarháknál vagy a juhoknál. A kutatás során modelleztük a különböző meteorológiai központok által készített előrejelzések alapján, hogy 2100-ig milyen mértékben változhat a legelőink hozama. Megállapítottuk, hogy a hozamok valamennyi előrejelzés alapján jelentősen csökkenni fognak, ha legelőink fenntartására nem fordítunk több figyelmet (pl. tápanyag-visszapótlással vagy öntözéssel).

– A tanítás és a kutatás mellett még mivel szeretsz foglalkozni?

– Zenével kapcsolatos a hobbim, nagyon szeretem a közös zenélést. Jelenleg egy óvári zenekar gitáros a vagyok, leginkább rockot és alternatív zenét játszunk, jórészt saját számokkal. Többször léptünk fel az egyetemi klubban és a helyi művházban, nyáron pedig egy fesztiválra is készültünk, bár sajnos a vírushelyzet miatt ezt jövőre kellett halasztanunk. Ezen kívül az egyetemi klubban programszervezéssel is foglalkozom. A klubban minden hónapban hagyományőrző dalárdát tartunk, ahol az összegyűlt hallgatók régi gazdász nótákat énekelnek, de emellett könnyűzenei koncerteket is rendezünk.

Cs G.

Új vezető a Tündér-tavi Óvoda élén

A kónyi Tündér-tavi Óvoda életében a közelmúltban jelentős változás történt: Tuba Csilla óvodavezető, a szeretett Csilla óvó néni nyugdíjba vonult. Az intézmény irányítását sikeres pályázatot követően 2020. július 1-től az eddigi óvodavezető-helyettes, **Ságiné Horváth Annamária** vette át, aki az elődje által elindított úton, de új, friss szemlélettel szeretné folytatni ezt a kihívásokkal teli, de igen szép munkát.

Tuba Csilla, nyugdíjba vonult óvodavezető nagyon szép pályát tudhat maga mögött. Kónyban járt általános iskolába, majd Győrben érettségizett a Zrínyi Ilona Óvónőképző Szakközépiskolában. Felsőfokú óvodapedagógusi képesítését 1983-ban szerezte meg a Soproni Óvónőképző Intézet Levelező tagozatán. 1980. júniusától novemberig helyben kezdte meg óvónői munkáját, majd ezt követően 1983-ig Farádon dolgozott. Abban az esztendőben lehetősége adódott ismét a Kónyi Napköziotthonos Óvodában munkába állni, és ezt az intézményt nyugdíjazásáig nem is hagyta el. 1992-től óvodavezető helyettes, 2006 szeptemberétől pedig az intézmény vezetője volt. Működése alatt 2009-ben újították fel az „Új óvodát”, majd 2010-ben teljes átépítés után az addig két telephelyen működő intézmény mostani helyén 21. századi körülmények között folytatta tevékenységét. Tuba Csilla a munka mellett folyamatosan tanult, továbbképzéseken vett részt. Az óvónői pályát és az intézmény vezetését pályafutása alatt mindvégig hivatásának tekintette, munkáját aktívan, lendületesen, elkötelezetten, nyíltan és őszintén végezte. A kollégákkal mindig együttműködő, nyitott és segítőkész volt. Az óvodai nevelés céljait folyamatosan szem előtt tartotta, és arra törekedett, hogy a gyermekeket maximálisan felkészítse az iskolai életre. Gyerekekkel, szülőkkel, kollégákkal jó kapcsolatot alakított ki. Vezetői pályája alatt is mindenki bizalommal fordult hozzá, gyakran kikérték és el is fogadták véleményét, 40 éves nevelőmunkája során mindenki „Csilla óvó nénije” volt, megbízható, szavahihető, becsületes embert ismerhetett meg benne minden kónyi lakos. Szakmai kérdésekben mindig a tökéletességre törekedett, ennek érdekében folyamatosan képezte magát, frissítette, bővítette ismereteit, ezzel is elősegítve az általa vezetett intézmény megfelelő működését. Vezetői pályája során a „Zöld Óvoda” címre 3 alkalommal is sikeresen pályázott, és ebbe az irányba is folyamatosan képezte magát. Mindig törekedett a megújulásra, amiért nagyon sokat is tett. 1998 óta önkormányzati képviselőként van jelen a település közéletében, és éveken keresztül kulturális bizottsági tagként tevékenykedett. Az idei évtől kezdve pedig jól megérdemelt nyugdíjas éveit fogja tölteni, amihez minden kónyi nevében jó egészséget és sok boldogságot kívánunk!

A Tuba Csillát váltó új óvodavezetőt, Ságiné Horváth Annamáriát pályafutásának nagy része ugyancsak községünkhöz köti. A kónyi általános iskola után a csornai Hunyadi János Óvónőképző Szakközépiskolában érettségizett, majd a Benedek Elek Óvónőképző Főiskolán szerzett felsőfokú végzettséget. 1997 és 2008 között a bezi Óvodában dolgozott, ezután került haza Kónyba, ahol azóta is a Tündér-tavi Óvoda a munkahelye. Szakmájáról így vall: „Úgy érzem, óvodapedagógus pályafutásom alatt gyermekszerezettem, valamint gyermekek irányába táplált elkötelezettségem és tiszteletem egyre erőteljesebbé vált. Munkám – mely egyben hivatásom is – egyik legfontosabb jellemzője, hogy napjaink felpörgetett életében is időt tudjak szakítani arra, hogy a rám bízott gyermekek számára meghitt, nyugodt percek, órákat szerezzek. Munkámat tervszerűség, igényesség, precizitás jellemzi, mindig törekedtem az újabb pedagógiai módszerek megismerésére, valamint azoknak az óvodai csoportokban történő megvalósítására. Rendszeresen olvasok pedagógusoknak írt cikkeket, folyóiratokat és szívesen veszek részt szakmai konzultációkon is. Folyamatosan képezem magam, tanulmányaim is azt bizonyítják, hogy nyitott vagyok az új dolgok iránt, szakmailag a kor kihívásainak, elvárásainak való megfelelésre

töreksem. Az óvodában folyó nevelőmunka kapcsán fontosnak tartom a gyermekek érdekének biztosítását, a gyermek egyéni megismerése utáni az ő személyére szabott, differenciált személyiségfejlesztést, a családok segítségét a hatékonyabb együttnevelés érdekében.” Ságiné Horváth Annamária immár másfél éve dolgozik óvodavezető-helyettesként, így volt lehetősége betekintést nyerni az óvoda működtetési, szervezési és irányítási feladataiba. Úgy érzi, most ő is adhat valamit annak a szűkebb és tágabb közösségnek, mely felnevelte, tanította, valamint segítette kibontakozását. „Célom az óvoda eddigi arculatának megtartásával egy olyan hatékonyan működő intézmény vezetése, mely megfelel a törvényességi előírásoknak, a társadalom elvárásainak, valamint a helyi sajátosságok figyelembevételével a fenntartó és a szülők által megfogalmazott igények mellett elsősorban a gyerekek igényeit elégíti ki. Vezetői munkám során a gyermekek mindenek felett álló érdekének érvényre juttatását tekintem elsődleges feladatommá. Kiemelten fontosnak tartom az együtt gondolkodást, a közös célokért való közös munkát, egymás megbecsülését, tiszteletben tartását. Szükségesnek tartom, hogy a ránk bízott gyermekek olyan óvodában élhessenek, nevelkedhessenek, tevékenykedhessenek, ahol az egész intézmény által biztosított infrastrukturális, személyi és szakmai háttér csak az ő fejlődésüket szolgálja.”

Az új óvodavezetőnek is minden helyi lakos nevében sok erőt és jó egészséget kívánunk e nagyon szép, de igen nehéz munkához! Cs G

Kellemes gondok Budafokon...

A Kónyi Kisbíró 2019. áprilisi számában bemutattuk a Kónyan élő **Csizmadia Csabát**, a 12-szeres válogatott labdarúgót, aki jelenleg a Budafok vezetőedzőjeként dolgozik. Pályafutása újabb fontos mérföldkőhöz érkezett, olyan szintre jutott, ahol tudomásunk szerint községünkben lakó ember még nem járt, ezért ismét felkerestük néhány kérdés erejéig.

– Az előző interjúban, amit a Kisbírónak készítettem, azt mondtad: „Én azt szeretném, hogy tényleg egy középcsapat legyünk, és kerüljünk az első tízbe, mutassuk meg, hogy egy lépcsőfokot mindig előre lépünk. Aztán előbb-utóbb lehetnek nagyobb terveink is, hisz a tulajdonos teljes mértékben mellettünk áll. Így nincs kizárva az sem, hogy esetleg egy szintet feljebb lépünk.” Ez a színtlépés sikerült is, a Budafok a 2020-2021-es bajnokságban az NB I-ben indulhat. Milyen érzés ez?

– Igazából a terv az volt, ahogy mondtam akkor is, hogy az előző évekhez képest lépünk egyet előre. Most nem egyet léptünk, hanem ötöt, és azt kell mondanom, hogy nem érdemtelenül. Bár tudjuk, hogy a végére csonka bajnokság lett, mert a járvány miatt, a hátra lévő mérkőzések elmaradnak. (9 mérkőzés. A szerk.) de ha megnézem mind a 27 lejátszott mérkőzést, azt kell mondanom, teljesen megérdemelten voltunk abban a pozícióban, amiben voltunk. Bár mi sem gondoltuk, hogy ez ilyen gyorsan eljön, de büszkén vállaljuk a kihívást az NBI-ben. Olyan gyorsan fejlődöttünk, hogy például az infrastruktúránk sem tudta ezt követni, így még nagyon sok munka vár ránk, de ez egy kellemes meglepetés ilyen szempontból, és kellemes gondokat is jelent. Ezért aztán boldog vagyok és büszke, és most már folyamatosan készülök a következő szezonra. A srácoknak megérdemelten vakáció van, de nekem nincs, folyamatosan keressük az új játékosokat, és tárgyalunk a régiekkel. Ez egy hosszú folyamat, de mondom, kellemes gondok ezek.

– Minek köszönhető ez a siker?

– Annak, hogy tudatos munka folyik a csapatnál, akár a vezetőség, akár a sportigazgató, akár a stáb részéről. Maximális egységet alkotunk, és ez néha fura is azoknak a játékosoknak, akikkel tárgyalunk, mikor közöljük velük: amit a sportigazgató mond, azt nem csak ő, hanem az edző és az egész stáb is mondja. Tehát tényleg egy irányba megy az egész csapat, minden tudatosan fel van építve. Minden játékos tudja, mi a dolga, mit kell csinálnia. Nem összevissza rohangálunk, tudatosan tervezettek vagyunk, amit az is bizonyít, hogy 14 meccsen nem kaptunk gólt. A legfontosabb pedig a munka. Én ebben hiszek, ebben hittem játékos koromban is, és most is csak ezt tudom kiemelni.

– A feljutás szempontjából, melyik mérkőzések voltak sorsdöntőek?

– Nekem egyértelműen az számított sorsdöntőnek, mikor egy-másfél héten belül játszottunk a Gyirmót-Siófok-Vasas trióval, előtte meg a Győri ETO-val, és egyiket sem veszítettünk. Sőt a Vasast és Győrt is a hazai pályájukon vertük meg, míg a másik két meccs döntetlen lett. Tehát a fő riválisokkal olyan mérkőzéseket játszottunk, ahol pontokat tudtunk verni az ellenfelekre, így akkor azt mondtam: itt már bármi lehet. A csapat is ekkor hitte el, hogy a végén ott lehetünk az elején.

– A táblázat alapján megkérdőjelezhetetlen ez az eredmény, és szerintem akkor is feljutottatok volna, ha végigmegy ez a bajnokság. Az nem zavar b a boldogságba, hogy nem éremmel jutottatok a magasabb osztályba?

– Persze, az ember egy meccsen szeretne volna ezt ünnepelni a szurkolóinkkal együtt, hiszen erről szól ez az egész játék. Sajnos ezzel nem tudunk mit kezdeni, hiszen a járványhelyzet nemcsak a fociban, hanem az élet minden területén súlyos gondokat okozott. Úgyhogy elfogadtuk ezt, és minimálisan, ahogy tudtuk, megünnepeltük. Nem

ugyanaz az érzés persze, de úgy gondolom, a legnagyobb öröm számomra, a játékosoknak és az egész klubnak is, hogy jövőre az első osztályban kezdhetünk.

– Milyen változtatások szükségesek ahhoz, hogy az NB I-ben is megálljátok a helyeteket?

– Változtatni szükséges, de azt tudni kell, hogy van egy igen jó gerince a csapatnak, ahol a játékosok maximálisan tudják a feladatukat. Egyébként, ha nem léptünk volna feljebb egy osztállyal, akkor is igazoltunk volna, mert frissítés kell a csapaton belül. Mi olyan játékosokat szeretnénk, akik maximálisan motiváltak, olyan játékost le sem fogunk igazolni, aki nem ilyen. Úgy gondolom, újonc csapatként csak úgy lehet sikert elérni, ha az egész csapat motivált és megtesz mindent a sikerért. Azzal nem vagyunk előrébb, ha valaki odajön, és azt gondolja, elég kimenni a pályára, de ilyent nem is fogunk szerződtetni. Folyamatosan zajlanak a tárgyalások, már jelentettünk is be olyan játékost, akivel remélhetőleg sikerült megegyezni. A klub honlapjára folyamatosan kerülnek fel új nevek, de nem az lesz, hogy 20 játékos fog jönni, hanem tényleg teljesen tudatosan a megfelelő posztokra kiválasztva érkeznek majd. Van olyan, akit már fél éve figyelünk, és most is ezen dolgozom (a laptopja felé mutat): egy játékost nézek, akire kíváncsi vagyok.

1	MTK BUDAPEST	27	18	5	4	60	33	27	59
2	BUDAFOKI MTE	27	16	6	5	42	23	19	54
3	VASAS FC	27	14	5	8	55	39	16	47
4	AQVITAL FC CSÁKVÁR	26	13	4	9	40	43	-3	43

– Említetted az infrastruktúrát, az alkalmas lesz az NB I-es szereplésre?

– Azt mondom, hogy háromnegyedig alkalmas, és amire kezdünk, száz százalékosan alkalmas lesz. Apróságok vannak hátra, mint például a villanyvilágítás megerősítése, tehát nem olyan dolgok ezek, hogy új épületet kellene felhúzni, vagy mindent újratervezni. Tényleg olyanok, amiket lehet újítani, és egy-két szükséges intézkedéssel megoldható.

– Mi a cél az NB I-ben, mivel lennél elégedett?

– A legeslegfontosabb természetesen, hogy bennmaradjunk, a kiesésről nem is szeretnék beszélni. Aztán hogy mire lesz elég a teljesítményünk, az majd kiderül. Persze, ha ennél jobban sikerül teljesíteni, annak az ember mindig extrán örül. Úgyhogy most csak egyet lépünk előre, ne ötöt. Csak egyet.

Cs. G.

Három hétig táboroztak a gyerekek...

A COVID-19 járvány és az ezzel kapcsolatos intézkedések mindent felforgattak az életünkben és a már jól megszokott programjainkat is jelentős mértékben megváltoztatták, vagy akár el is kellett halasztani őket a következő évre. A Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központ által az EFOP 1.5.2-16-2017-00018 „Humán szolgáltatások komplex fejlesztése a Rábaközben”-program és községünk önkormányzata támogatásával szervezett gyermektábor szerencsére nem jutott erre a sorsra, mert a kormány még június elején engedélyezte a táborok megtartását, de programját és létszámát befolyásolta a rendkívüli helyzet. A tábor megszervezésénél a Népegészségügyi Központ ajánlásait vették figyelembe a szervezők, így az eddig megszokottól eltérően nem kettő, hanem három hétig fogadták a gyerekeket a Faluházban. Ennek az volt az oka, hogy a szociális távolság optimális betartásához maximum 20 gyermek vehetett részt a táborban, de a szervezők nem akarták az eddiginél kevesebb gyermeknek megadni a lehetőséget, így inkább tovább tartott az idei program.

Ezen kívül különbség volt még a korábbiakhoz képest, hogy kiemelten nagy figyelmet fordítottak a szervezők a személyes higiénára, melynek alapjai a rendszeres kézmosás, kézfertőtlenítés, az arc érintésének elkerülése, valamint a köhögési etikett betartása. Ugyancsak nagyon fontos volt a gyakran érintett felületek kétóránkénti fertőtlenítése és a rendszeres szellőztetés. A legnagyobb változás pedig az volt, hogy elmaradtak az egyébként nagyon kedvelt buszos kirándulások, mert a szervezők felelősséggel nem tudták biztosítani idegen helyeken a fertőzésveszély kockázatának minimalizálását. Ehelyett más programokat szerveztek a gyerekeknek, de ezek ugyanolyan nagy sikert arattak, mint a kirándulások szoktak. Az első tábor 2020. június 29. és július 3., a másodikát július 6. és 10., a harmadikat pedig július 13. és 17. között tartották meg, minden nap 8 és 15 óra között várták a gyerekeket, akik a remek programok mellett napi háromszori étkezést is kaptak.

Minden hét a koronavírus-járvány miatti rendkívüli rendszabályok ismertetésével kezdődött, amiben a gyerekek nagyon együttműködők voltak, majd az első napi program, ismerkedős játékokkal folytatódott. Június 29-én, hétfőn 10 órától játékos vetélkedőn vehettek részt a gyerekek, majd ebéd után Kölyök kvízzel, 2 órától „Kézzel-lábbal” ügyességi játékokkal és játékos nyelvtörőkkal szórakozhattak. 30-án, kedden Tóth Tamás tartott zenés-táncos ébresztőt a táborozóknak,

majd 10 órától Angry Birds foglalkozáson vehettek részt. Délután kreatív foglalkozással vártak mindenkit ismét Angry Birds témakörben: lehetett origamizni, célba dobni, cserépfigurát és hűtőmágnest készíteni, valamint kvízben is részt venni. A másnap délelőtt a biztonság jegyében telt, Kovács Szabolcs körzeti megbízott a biztonságos kerékpározásra tanította a gyerekeket és a bűnmegelőzésről is sokat megtudhattak. Délután egy órától Lendvai Zsuzsanna segítségével a kavicsfestés rejtelmeibe tekinthettek be a táborozók. Július 2-án, csütörtökön délelőtt a helyi TSZ-be látogattak ki, ahol megismerkedhettek a telepen folyó munkával és a tehenészetrel is. Délután a versenyzés volt a főszerep, a táborozók csapatokat állítottak és csapatzáslót készítettek a másnapi számháborúhoz. Ezt aztán a tervek szerint a Tőzeg-tó mellett tartották volna meg másnap, de az időjárás közbeszólt, így a nagy játszótéren zajlott a számháború másnap, a tábor első hetének zárásaként.

A második héten az ismerkedés után mozdílelőtt várta a gyerekeket, ahol a Justin, a hős lovag című rajzfilmet tekinthették meg. Délután hétpróba feladatokat kellett teljesíteniük, célba dobást, „Gyorsan rakd át!”-játékot, lencseválogatást és „Fogd ki az aranyhalat!”-feladatot. A kedd délelőtt ismét a zenés szórakozás volt a terep Tóth Tamás jóvoltából, majd 10 órától különböző „lovagi” kellékeket, pajzsot, dárdát, szalagos karikát, legyezőt, sőt még várkisasszony sisakot is készíthettek a táborozók. Délután egy órától folytatódott az előző nap megkezdett hétpróba, a gyerekek bajvívásban, érzékszervi és „hétmérföldes vándorút”-on mutathatták meg képességeiket. Szerda reggel fel is avatták a lovagokat és a ladyket, majd a gyerekek

kerékpárral ellátogattak a helyi vadászházhoz és elbicikliztek egy vadászleshez is. Délután kipróbálhatták a bőrzütyöt, borszütyőt, erszényt készíthettek Tóthné Szalai Vali segítségével. Csütörtök délelőtt TSZ-látogatás volt a program, délután pedig Kovács Szabolcs rendőr látogatta meg a táborozókat. A zárónap ismét kreatívkodással indult, délelőtt gipszfigurákat festhettek a gyerekek, majd fagyizás következett, délután pedig egy egészen különleges programmal, gyerekjógával búcsúzhattak el a táborozók ettől a héttől.

A harmadik héten a szokásos szabályismertetés és ismerkedés után egyből zenés foglalkozás következett, délután pedig csomózott karkötőt készíthettek a táborozók. Kedd délelőtt az agyagozás fortélyait ismerhették meg a gyerekek Ángyán Csillától, délután pedig Nagy Zoltán vezetésével íjászokodhattak és egyéb fegyvereket is kipróbálhattak. Szerda délelőtt kerékpártúra volt a program, ekkor a gyerekek Enesére látogattak át, ahol a horgászto partján megreggeliztek, majd az enesei nagy játszótéren játszhattak. Délután maradtak a biciklik a főszerepben, Kovács Szabolcs rendőr által összeállított pályán mehettek végig a gyerekek, valamint a közlekedési eszközeik is ellenőrizve lettek biztonsági szempontból. A csütörtöki napot ismét átírta az időjárás, bár a TSZ-telepre délelőtt a helyi busszal ki tudtak látogatni, de délután mozi lett a program. Pénteken reggel Hudy Andrea tartott a táborozóknak játékos trambulinos foglalkozást míg délután bütykölhettek, batikolhattak az érdeklődők. Így megállapíthatjuk, hogy - a kissé megváltozott körülmények ellenére - idén is színes, változatos programokon vehettek részt az a 60 gyermek, aki a Szociális Központ által szervezett, könyi tábor választotta.

A táborozási lehetőségek azonban ezzel nem merültek ki községünkben, ugyanis a Kónyi Deák Ferenc Általános Iskola és AMI az önkormányzattal egyeztetve július végén szervezte meg Erzsébet-táborát. Itt egy hétig, a népegészségügyi ajánlások maximális betartásával két 20 fős csoportban tölthették el hasznosan szabadidejüket a gyerekek. Tehát az iskola is két tábort szervezett. A keddi napon a táborozók mindkét csoportja Tájházunkba látogatott, ahol az önkormányzat felkérésére Horváth Margit nyugdíjas tanárnő, Gitta néni vezette körbe a gyerekeket, és tartott érdekes előadást az épületben található értékekről.

Sajnos a táborokkal kapcsolatosan nemcsak ilyen pozitív dolgokról tudunk beszámolni. Az eddig bemutatott táborokat megelőzően a Kónyi SE utánpótlásának (U13-ig) edzőtáborát tervezték, így lényegében a nyár több mint felében táborozhattak volna a helyi gyerekek. A tábor költségeihez a szülők az önkormányzat segítségét

kérték, mely az EFOP pályázati támogatásból meg is valósulhatott volna. A feltételes mód oka az, hogy az utánpótlás vezető edzője nem volt hajlandó figyelembe venni a népegészségügyi ajánlásokat, és mindenáron olyan programokat (konkrétan kettőt) is szervezett volna, amelyeken nem lehetett garantálni a maximális járványügyi biztonságot. Ehhez a hozzáálláshoz a többi edző a hallgatásával asszisztált. Az egyesület vezetősége ezt a problémát úgy próbálta feloldani, hogy a későbbi enyhítések reményében augusztusra toltta a tábor időpontját. Mivel azonban ezek az enyhítések a mai napig nem következtek be, - a nyáron már valószínűleg nem is fognak, - ezért ez a tábor elmarad. Így tényként írhatjuk le, hogy az edzői makacsságnak köszönhetően 40 gyerek esett el az ingyenes edzőtáborozás lehetőségétől. Az a példátlan eset fordult elő, hogy lényegében lemondtak a komoly összegű önkormányzati támogatásról, és arról, hogy maradandó élményeket nyújtsanak kis focistáinknak.

Cs G.